

Bizert ve Tunusa 48 klm. mesafede çarpışmalar oldu

İngilizler bir Alman tank kolunu bozguna uğrattıklarını bildiriyorlar

Almanlar Tunusa yeni takviye kuvvetleri çıkardılar

Amerika sözcüsü diyor ki: "Yakında birçok şeyler cereyan edecektir. Büyük bir çarpışma daha yapılacaktır,"

Almanlar Bingaziyi başalttılar

İngilizler yeniden 28 tank, 24 top, 250 otomobil zapt veya tahrib ettiler

Kahire, 20 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının Ortasark müşterek tebliği:

Sekizinci ordu dün Bingazinin şimal ve cenubunda ilerlemeye devam etmiştir. Martuba ile Slun ta arasında kut'alarını 28 tank, 24 top ve 250 otomobil zapt ve ya tahrib etmişlerdir. Dün Sireya tahrib bölgesinde küçük bir hava faaliyeti olmuş ve bu arada havacılarımız tarafından bir Junker 88 ve bir Messerschmidt 110 düşürülmüştür. 18 Sontesinde bir Junker 52 daha düşürüldüğü öğrenilmiştir. Bu hareketlerden bütün tayyarelerimiz geri dönmüşlerdir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Şark cephesi

Almanlar Stalingradda birkaç ev işgal ettiler

Son muharebelerde Sovyetlerin iğtinam ettikleri harb malzemesinin listesi

Berlin, 20 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kafkasyanın batı kısmında vukubulan mahalli müsademeler esnasında Alman kut'aları çok alçaktan uçan tayyare filolarının yardımı ile mukabil hücumlarda bulunmuşlar ve düşman kuvvetlerini hareket mevzilerine atmışlardır. Alagir kesiminde ve

(Devamı 3 üncü sayfada)

Madrid müdafii Mihvere karşı 15 bin kişilik bir kuvvet hazırlıyor

Lizbon (T.P.) — İspanya dahili harbi esnasında. Madrid şehri Frankoya karşı müdafaa eden general Miaja, İspanyadan ayrıldıktan sonra ikamet etmekte olduğu, Meksilada, Mihvere karşı harbetmek üzere 15000 kişilik ve yalnız Meksilada bulunan İspanyol subaylarından mürekkep bir kut'anın teşkilinde, Meksilika harbiye nazirinin müsaade taleb etmiş ve generalin bu talebi is'af edilmiştir.

Şimali Afrikadaki Amerikan kuvvetleri yemek saatinde

Şimal Afrika, Amerikan umumî karargâhı 20 (A.A.) — General Elsenhower'ın sözcüsü, Amerikan ve Alman kuvvetleri arasında ilk kara çarpışmasının, Tunusun 48 kilometre cenub doğusunda, Hammamet körfezi dolaylarında cereyan ettiğini ifşa etmiştir.

Almanlar 4 şiddetli taarruzda bulunmuşlarsa da, Amerikalılar tarafından ağır kayıplara uğratılarak geri atılmışlardır.

Amerikan kuvvetlerinin daha şimdiden Hammamet'i işgal etmiş buldukları ve böylelikle Tunusla bir taraftan Bizerte, diğer taraftan Trablusgarbdeki Mihver kuv-

vetlirle karadan irtibat yollarını kesmiş olmaları muhtemeldir.

Bu taarruzla aynı zamanda, Bizerte istikametinde doğudan ilerlemekte olan İngiliz kolları bir Alman tank kolunu bozguna uğratmışlar ve bu kolu teğsil eden 34 tanktan 8'ini tahrib etmişlerdir.

Bu karşılaşma, Bizerte'nin 18 kilometre batısında, Zebila'da vukua gelmiştir.

Müttefiklerin hedeflerinden bahseden sözcü demiştir ki:

"Doğu istikametinde yapılan müttefik baskısının hedefi, Mihver kuvvetlerini bir çöl dükkeri duru-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Afrika harekâtının Balkanlarda akisleri

Yunanistandaki Mihver kuvvetlerinin takviye edilmeleri yüzünden işe buhranı vahim bir hal almış, Çolak oğlu istifa etmiş

Londra, 20 (A.A.) — Britanya başmuharriri, Afrikadaki müttefik başarılarının, cenub doğu Avrupada Mihver nüfuzu altında bulunan Yugoslavya ve Yunanistan gibi memleketlerde derin akisler yaptığını yazmaktadır. Çolak oğlu istifa etmiştir. Yunanistandaki Mihver kuvvetlerinin takviye edilmeleri yüzünden burada işe buhranı vahim bir hal almıştır. Bulgaristanda,

Filof yerinde tutunmağa çalışıyorsa da, Almanlar, tam bir Alman taraftarı olan dahiliye nazırı Zavrovikiyi getirmek için gerekli tedbirler almışlardır.

Macaristanda, amiral Horty, naib muavininin seçimi işini talik ettirmeğe muvaffak olmuştur. Doğu Balkanlarda polis vazifesi görmek üzere altı Macar tümeni Rus cephesinden geri alınmıştır.

Askerî vaziyet Tunusu kim ele geçirecek?

Yazan: Emekli General K. D.

Tunus kut'ası şimali Afrikada cereyan etmekte olan askeri hareketlerin en önemli sahnesi haline gelmiştir ve bu kut'ayı eline geçirecek, ondan sonra da muhafaza edecek olan tarafın diğer tarafı alt ederek bütün şimali Afrikada ve Akdenizde hâkim bir duruma girmekte beraber, İtalya Akdenizdeki İtalyan adalarında, Cenubi İtalyayı çok yakından ve çok teşfili bir surette tehdide başlayacağı da şüphesizdir. Her iki muhastım taraf birkaç gündenberi bu ehemmiyetli işi kendî lehine başarmaya imkân verecek hazırlıklar ve hareketlerle humalı bir surette işgal etmekle beraber henüz bariz bir netice elde edebilmiş değildir ve bu neticeyi, ancak muhasım taraflar arasında bugünlerde vukuu beklenen ilk muharebe tayin edecektir.

18 Mayıs tarihli Londra ve Varamışlardır. Üsküdar, Ahırkapı

Millî korunma kanunu Yeni hazırlanan projede ceza müeyyideleri arttırılıyor

Memnu fiillerden herhangi birini işlemeye teşebbüs edenler ve bu fiillere bilerek yardım edenlerle yaptırınlar 100 bin liraya kadar para cezasına ve 10 seneye kadar hapse mahkûm edilecekler

Ankara, 20 (Hususi) — Millî korunma kanununda bazı değişiklikler yapılması kararlaştırılmıştır. Bu husustaki proje son şeklini almıştır. Proje tatbikatta görülen noksanların ortadan kaldırılması, ve bugünkü iktisadi durum karşısında ceza müeyyidelerinin artırılmasını esas tutmuştur.

Yakında Meclise tevdi edilecek olan bu projeye göre millî korunma kanunu gereğince kurulan teşkilât ve müesseselerin kadrolarında çalışanlar barem kanunu hükümlerine göre aldıkları maaş ve ücret tutarile tayin edildikleri kadrolardaki maaş veya ücret tutarı arasındaki farkı aylık maktu tazminat olarak alacaklardır. Bu teşkilât ve müesseselerin lâgvi halinde benzeri yer vazifeye tayinlerine kadar lâğvedilen teşkilât ve müesseseden almakta oldukları ücretler kendilerine aynen ödenecektir.

Millî korunma kanununa veya bu kanuna dayanarak nesredilen kararnamelemlerin tatbiki ile vaz'feli daire teşkilât ve müesseseler memur-

ları veya bu memurlardan bazılarının kendi işlerine ilâve olarak ayrı bir vazife verilebilecektir. Bu takdirde munzam vazife için ayrıca 300 liraya kadar aylık tazminat verilebilmesi esas kabul edilmiştir.

Cezalar

Toptan, yarı toptan ve perakende ticarete tacir sıfatını haiz hakiki ve hükmi şahıslarca yapılan alım ve satım muamelelerinde satılan mal için satıcı tarafından fatura verilecektir. Bu fatura-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Roma radyosu İtalyanın tehlikeli anlar yaşadığını bildiriyor

Londra, 20 (Radyo) — Bugün Roma radyosu, şimali Afrikadaki hareketlerden bahsederek, Anglo-Saksonların şimdi teşebbüsü ele aldıklarını ve yalnız İtalyayı değil, bütün Avrupayı tehdit ettiklerini söylemiştir.

Radyo, İtalyanın tehlikeli anlar yaşadığını ve millî mukadderatını yakından alakadar eden hâdiseler arifesinde bulduklarını ayrıca belirtmiştir.

Meclis müzakereleri

Seferberlikte ve fevkalâde hallerde askerî şahısların aileleriyle birlikte ikamet edemeyecekleri mahaller

Ankara 20 (A.A.) — B. M. M. bugün Şemseddin Günaltayın başkanlığında toplanarak, seferberlikte ve fevkalâde hallerde hudud ve kıyı garnizonlarında, müstahkem mevki ve müstahkem mıntakalarda, deniz ve hava üslerinde askerî şahısların aileleri efradile birlikte ikametlerinin yasak edilebileceğine dair kanun lâyhasını müzakere etmiştir.

Kanun lâyhasında derpiş edilen memnûliyetin başkumutanlıkça veya Genel Kurmay Başkanlığınca

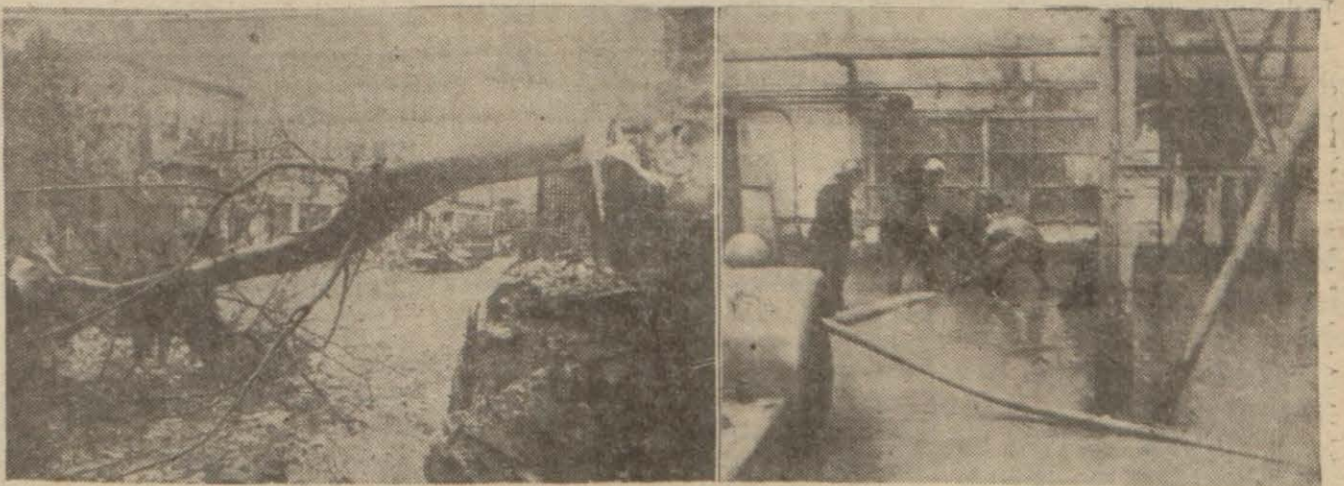
veya ordu komutanlığınca tayin edileceğini teklif eden birinci madde üzerinde söz alan hatibler, Millî Müdafaa Vekâletinin bu işle alakadar kılınmaması olmasının tevliid edebileceği karışıklığa işaret etmişlerdir.

Meclis, bu mesele üzerinde geçen müzakerelerden sonra, Millî Müdafaa Vekâletinin bu işle alakadar kılınması hakkındaki takriri kabul etmiş ve kanun lâyhasının birinci maddesi encümüne gönderilmiştir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

"Yaprak dökümü fırtınası,, , şehirde ve limanda hayli hasar yaptı

Profesör Fatih diyor ki: "Fırtına ve yağmur birkaç gün daha sürebilir. Fakat kanaatimce bu yıl kara kış çabuk gelmeyecek, aynı zamanda şiddetli geçmeyecektir,"

Fırtınanın yaptığı hasara aid iki intiba: Çarşıkapıda caddeye devrilen büyük çınar ve elektrik fabrikasını basan sular

Evvelki gece yağmurla başlayan lodos, bütün gece devam ettikten sonra dün sabah şiddetli bir karayele çevirmiştir. Saniyece 28 metre süratle esen rüzgârla birlikte zaman zaman sulu kar tanelerinin düştüğü görülmüştür. Bu yüzden hararet derecesi düşmüş, şehrimizde bir kış havası esmeğe başlamıştır.

Fırtınanın yaptığı hasar

Dünkü şehir tabımızda da bildirdiğimiz gibi fırtına, şehirde, limanda ve mülhakatta bir hayli hasara sebep olmuştur. Haydarpaşa mendereği içinde yüklü beş mavuna batmış, Halicte bir romorkörle iki kömür motörü de ehemmiyetli surette hasara uğramışlardır. Üsküdar, Ahırkapı

Edirne'de kar yağıyor

Edirne, 20 (Hususi) — Şehrimizde gece başlayan kar fırtınası şiddetle devam ediyor.

Bulgaristanda

Sofya, 20 (T. P.) — Dündenberi temadi eden dehşetli kar fırtınaları, Bulgaristanın her tarafında büyük hasarlara sebep olmuş, ve bilâumum telefon ve telgraf muhaberatını sekteye uğratmıştır.

ve Samatya sahillerinde de 12 kadar sandal parçalanmıştır.

Bir kadın boğuldu

Kumkapıda bir motör batmış, içinde bulunan bir kadın boğulmuş, 2 gemici yüze yüze sahile çıkmışlardır. Halicte demirli bulunan Alman bayraklı «Osea» gaz vapuru demirini tarayarak «Tunç» vapuruna bindirmiş, bu vapur da Ayakapı sahiline çarparak hasara uğramıştır.

Kalkavanzadelere aid «Metem» vapuru da demirini tarayarak Cibalıdaki İnhisarlar İdaresi rıhtımına toslanmıştır. Bu müsademe netiesinde rıhtım parçalanmış, vapur zedelenmiştir. Haydarpaşa mendereği içinde-

Hergün

Almanya üçüncü
Bir plân hazırlamak
Lüzumu ile
Karşı karşıyadır

Ekrem Uşaklıgil

Almanyanın basit bir plânı vardı:

Üç beş ay gibi kısa bir müddet içinde Rusyayı yıkarak ilk madde kaynaklarını ele aldıktan sonra İngiltereye dönmek.

Alman ordusunun çalışması 932 de başlamıştır. Muharebe başladığı zaman «Dermaht» ancak 7 yaşındaydı.

Sovyet ordusunun çalışması ise 917 de başlamıştır. Muharebe başladığı zaman Kızıldoru 22 yaşında bir delikanlıydı.

Almanya Sovyet Rusyayı istediği ve düşündüğü gibi üç beş ay içinde yıkamayınca, hattâ geçen kış kendisi yıkılmak tehlikesi geçince ikinci bir plân düşündü:

Tamamen yıkılması mümkün olmayan Sovyet Rusyayı Volga nehrine kadar sürerek kaynaksız ve yiyeceksiz bırakmak, kendi kendine çözülmeye terketmek...

Volga hiç değilse şimdilik bir seraptan ibaretmiş..

Alman ordusu bu ana nehrin yalnız bir kısmını görebildi. Sovyet kaynaklarının ve yiyeceğinin de ancak bir kısmını keşbedildi.

Dermaht'ın Rus topraklarında yıldırım süratle ilerlediği devirlerde Rus tebliğlerinde büyük fabrikaların sökülerek gerilere taşındığı haberini okurduk.

Muharebede propaganda nezareti beyhude tesis edilmemiştir. Fakat propaganda nezaretinden çıkan her haber mutlaka yüzde yüz propaganda değildi.

İstila tehdidinde uğrayan fabrikaların geriye çekildikleri haberinin doğruluğunu Rus ordusunun meydana attığı yeni tip Rus uçak ve tanklarının görülmesinden anladık. Aynı zamanda da bir İngiliz tebliğinden öğrendik ki İngilterenin Rusyaya yollanmış olduğu tankların sayısı on bini, uçakların ki üç bini geçmiştir.

Anlaşıyor ki Rusya kaynaklarından bir kısmını, mühim bir kısmını kaybetmiş olabilir, fakat vasıtasız kalmıyacaktır.

Rusyayı tanıyan bir Avrupalının hatıralarından öğrendik.

Rusya yiyeceksiz kalabilir. Fakat Rus ordusu hiçbir zaman yiyecek sıkıntısı çekmeyecektir.

Almanya ikinci plânının muvaffak olması ihtimali zayıftır. ca üçüncü bir plân hazırlamış mıdır. Hazırlamamış mıdır? Bilmiyoruz, fakat tahmin edilebilir, ki üçüncü plânı hazırlamış olsa bile Afrika hareketleri sonunda onu tamamen değiştirmek zorunda kalmıştır.

İngilizler çöl harbini deniz harbine benzetirlerdi. Çabuk başlayıp çabuk bittiğini, bazan da ilerleme, gerileme hareketleri gösterdiğini söylerlerdi. Bu ikinci vasıf yalnız çöl harbinde değil, muharebenin umumî gidişinde de vardır.

Muharebenin ilk üç yılı içinde

RESİMLİ MAKALE

«İnsanın beş dakika için bir mevzu üzerinde bütün düşün - cesini vuzuh ve ciddiyetle toplaması, günlerce devam edecek dağınık, perişan uğraşmalardan daha çok hayırlıdır.»

H. W. Beecher şöyle der: «Bir saatlik canlı ve ateşli çalışma, hülya içinde geçen yıl - lardan daha çok fayda getirir.»

Şehir Haberleri

Suadiyedeki tren kazasının mesulleri tesbit edildi

Bunlar, makinist, gardöfren ve yağı olarak 3 kişidir, kazada yaralanan bir genç, dün hastanede tecennün etti

Evvelki sabah, Suadiye ile Erenköy arasında 8 kişinin ölümü ve 13 kişinin yaralanması neticelenen müessif tren kazası etrafındaki tahkikat dün tamamlanmıştır.

Tahkikatı idare eden Müddei - mumi Sitki Korulcan dün de akşam geç vakte kadar kaza mahallinde tekkiklerine devam etmiş, yapılan müteaddit keşiflere nezaret etmiş. Çünkü tekkikler ve incelemeler neticesinde bu müessif kazanın mes'ulleri tesbit edilmiştir.

Bunlar, kazaya sebep olan 55 nu. maralı marşandizin gardöfreni Muzafer, g.ne bu katar makinisti Hasanla, yağı Ali adlarında üç kişidir.

Hasanla, Muzaferin, Devlet Demiryolları nizamlarına muhalif harekette bulunarak kazanın vukuunu doğuracak şekilde vazifelerinde tedbirsizlik yaptıkları anlaşılmıştır. Suçlulardan yağı Ali de, en arkada bulunan vagonu nizami bir şekilde frenlememek suretiyle, kaza yapan vagonların Suadiyeye imtidat eden meyil üzerinde kaymalarına sebebiyet vermiştir.

Dün akşam geç vakit tahkikat evrakını imkâl eden müddeium - mi Sitki Korulcan, bu üç suçluyu da Türk ceza kanununun 289 uncu maddesi mütebince teziye edilmeleri ve tevklif olunmaları talebiyle mahkemeye sevk etmiştir.

Öğrendiğimize göre bu müessif kazada yaralanan ve hastanede bulunan yaralıların bir genç dün tecennün etmiştir.

Mehurî iş ücretlerini almayan kamyon sahipleri

İstanbul Vilâyetinden: Ücretli iş mükellefiyetine tâbi tutulan ve şimdiki kadar ücretlerini almamış bulunan kamyon sahiplerinin tahakkuk eden istihkaklarını almak üzere sayrüsefer cüzdanlarıyla birlikte Salı günleri Hadimkö - yünde Tahkimat Komutanlığı Dördüncü Şube Müdürliğüne veya Cuma günleri İstanbulda Divanyolu Binbirdirek meydanındaki askeri garajda bulunan Komutanlık İrtibat subaylığına müracaat etmeleri ilân olunur.

mihver cephesi genişledikçe genişledi. Muharebenin dördüncü yılının ilk ayları içinde ise mihver cephesi Afrika savaşlarının aldığı seyre bakıldığı zaman bir daralma safhasına girmek istidatını gösterir gibidir.

Afrika harbi henüz bitmedi ve mihver cephesi henüz Afrika'dan çekilmedi, hüküm vermekte acele etmiyelim, fakat eğer Afrika cephesi kat'i bir tasfiyeye uğrayacak olursa Almanyanın üçüncü plânının bir cephe daraltma plânı olması ihtimalini çok kuvvetli görebiliriz.

Yeni yapılacak mensucat tevziatı için koponların vilâyetlere veriimesine başlandı

Yerli Mallar Pazarları, Avrupadan gelen Pijamalık, gömleklik ve elbiselik kumaşları serbest olarak satıyor

Yerli Mallar Pazarlarının halka dağıtacağı işlerin bir milyonu bitmiş ve dünden itibaren vilâyetlere dağıtılmaya başlanmıştır. Tevziat - ta vilâyetlerin kaza ve nahiye bakımından kesafeti nazari itibara alınmaktadır. Bu defaki pamuklu mensucat dağıtımında yalnız pazen dağıtılmayıp diğer bütün pamuklu mensucata aid eşya da dağıtılacaktır.

Pekmez 90 kuruşla 100 kuruş arasında satılacak

Şeker fiyatlarına yapılan zamdan sonra bal, pekmez ve üzüm gibi maddelerin fiyatlarında yükselmeler görülmeye başlanmıştır.

Belediye bu vaziyeti önlemek için her maddeye muayyen fiyatlar tesbitine başlamıştır. Bu cümleden olarak pekmez için muhtelif cinslere göre 90 ilâ 100 kuruş arasında da nark konmuştur. Belediyece konulan bu narka rağmen bazı açık - gözlerin fırsattan istifade pekmez fiyatları 200 kuruş kadar yükselttikleri yapılan kontroller neticesinde anlaşılmıştır.

Bunlardan Tarlabaşında Nikola oğlu Nîlko, Çemberlitahta Ahmed, Lâlelide Yusuf ve Ahmed fazla fi - atla satış yaptıklarından yakalanmış ve haklarında takibata başlanmıştır.

Diğer taraftan bir kısım satıcılar da belediye narkını kâfi görme diklerinden pekmeze su katmak suretiyle satış yaptıkları anlaşılmıştır. Kontrollara ehemmiyetle devam edilmektedir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dün akşam matbaada elektrikler kesildi. Silâhtarğa fabrikasını telefonla bularak sorduk:

«Arızanın sebebi ne ve cereyan ne vakit gelecek?»

Bu sual üzerine telefon ba - şındaki memurla aramızda şöyle bir mükâleme geçti:

«Malûmat almak için Metro hanına müracaat ediniz.»

«Uzun boylu malûmat istemiyoruz. Bütün makinelerimiz durdu. Bize lâtfen arızanın giderilmesinin ne kadar vakte muhtaç bulunduğunu söyleyiniz!»

«Bu husustaki raporu biz Metro hanına veririz. Oradan malûmat alınız! Lütfen bizi meşgul etmeyiniz! Tamirat ile meşgulüz.»

Elektrik fabrikası, kendi müessesesinin cereyan vaziyeti hakkında malûmat istiyen

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Mantar ve altı kalın köseleli ayak - kapı yapılmıyacak

Kösele ve mantar stoklarını ko - rumak maksadile Ticaret ve Sanayi Odası kunduraacılar cemiyetine mü - racaat ederek altı kalın erkek iskarpini ile altları mantarlı veya köse - leli kadın iskarpinlerinin yapılma - ması istenmiştir.

Vapurla iskele arasında ezildi

Evvelki gece Bebekte fecî bir kaza olmuş, bir adam vapurda iske - le arasında sıkışarak ölmüştür.

Kaza kurbanı Mısırlı 50 yaş - rında Mehmed adında bir şahıstır. Mehmed evvelki akşam Köprüden bindiği vapurda Bebeğe gelmiş, va - pur henüz halat atarken acele ede - rek iskeleye atlamak istemiştir. Bu acelesi yüzünden vapurda iskele ara - sına düşen Mehmed fecî bir şekilde parçalanmış ve derhal ölmüştür.

Bu fecî kazanın tahkikatına mü - ddetümüz muavinlerinden Kemal Özçoban el koymuştur. Adliye dok - toru cesedin gömülmesine izin ver - miştir.

bir gazeteye niçin malûmat vermiyor ve malûmat vermiye - ceğini söylerken niçin bu ka - dar haşın oluyor, demiyoruz. İdare eğer bunu bir kabahat sayarsa mes'ulüne ihtarda ve tembhte bulunsun.

Bizim maksadımız şu: Muhaverenin son cümlesi bize malûmat verilmek istenme - mesinin fazla meşgaleden ileri geldiğini anlatıyor.

Acaba «arızanın sebebi şud - ur, şu kadar zamanda gide - rilecektir» demek veya sadece «bunu biz de bilmiyoruz» ke - limelerini söylemek iki, üç da - kika süren bir muhavere den daha mı çok vakit alacaktır?

«Lütfen bizi meşgul etme - yiniz» diyen memurun bu sözü vakte kıymet verdiği için söy - lediğine biz inanmayoruz. Fak - kat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Dağınık değil, toplu çalışmak

Sabahdan Sabaha:

Amerika iki imtihanı da
Tam numara ile geçti

Burhan Cahid

İngilterenin yanında Ameri - kanın da yer alması için Amerika bir itiyad haline geldi. Reis Ruz - velt de bu sefer Amerikanın işi gevşek tutmıyacağını ve sulh devrinde faal rolüne devam ede - ceğini şimdiden bildirdi. 1914-18 harbinde Wilsonun yaptığı gibi Avrupaya 14 maddelik bir se - lâmet beyannamesi bırakıp git - miyeceğini anlattı.

İngiltere bu cihan harbine ne yaptı ne etti Amerikayı soktu. Amerika bir kere harbe girdik - ten sonra İngilterenin yükü ya - rıdan fazla hafiflemiş oluyordu. Yalnız bu sefer Amerikanın har - be girişi fazla gecikti. Eğer A - merika daha Polonya seferi ile Fransa muharebesi arasındaki sekiz aylık sükûnet devrinde işe başlamış olsaydı Avuranın, bil - hassa Fransanın durumunu başka türlü olabilir. Belki İtalya da harbe girmeye cesaret edemezdi.

Bu sefer Amerika harbe girdiği zaman Avrupa kıtasında basar - mak yeri kalmamıştı. Bu noktadan Amerikanın harbe girişi bar - zılarını iki haklı şüpheye düşür - dü. Şüphenin biri Amerikanın har - be enerjisinde idi. Geçen har - be Amerika büyük bir cephe har - bi, mühim bir deniz harbi yapmamıştı. Fransaya çıkardığı kırk tümenlik ordusu Almanlar - ın maneviyatını kırmağa kâfi gelmişti. Bunun için Amerika kara ve deniz askerinin har - bî kabiliyetini ölçecek bir çarpışma olmamıştı. Geçen harbden kalan bu şüpheye bu harbe ikinci bir şüphe ilâve edildi. Avrupa kara - sında basamak yeri olmadıkça büyük Amerikan kuvvetleri ne - relerde teksif edilecekti.

İşte son ayların hâdiseleri bu iki şüpheye cevap verdi. Uzak şarkta Japonlara karşı Amerikan deniz, hava ve kara ordularının hattâ Japonlara üstün enerji ve ustalıklı dövüşükleri sabit oldu. Amerika zengindi. Yüz kırk milyon nüfusu vardı. Harb sa - nayii erişilmez bir çapta idi. Her şey vardı. Fakat bu varlığı canlandırarak har - bî kabiliyeti var mıydı? Bunun var olduğu Filipin muharebelerinden beri Uzakşarktaki hâdiselerle anlaşı - ldı.

İkinci şüpheye yani büyük Amerikan kuvvetlerinin denizal tıların cirit oynadığı Atlantikten geçerek Avrupa har - bî sahalarında toplanması şüphesine gelince bu da tam Amerikan iş sistemi - ne uygun rekor kırıcı bir muvafakayla kendini gösterdi. Bir milyon ton tutarında yüzlerce gemiyi hiç zayıf vermeden büt - tün ağırlıkları, tankları, topları ve yıllık yiyeceklerle har - bî sahasının tam karşısında, Afrika - nın şimal kıyılarında yığı, yerleş - ti ve harbe bile tutuştu.

Amerikanın kuvveti, heybeti malûmdur. Şüphe edilen iki tar - fi da hâdiselerle aydınlandı. Artık bu taze ve mehip har - bî makinesinin nasıl işlediğini sey - retmek daha doğru olur.

Burhan Cahid

İstanbul Borsası

20/11/1942 açılış - kapanış fiyatları

	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Setrlin	5.22
New-York	100 Dolar	130.50
Cenevre	100 İsviçre Fr.	29.98
Madrid	100 Peçeta	12.89
Stokholm	100 İsviç Kr.	30.77

Eşah ve Tahvilât

İkramiyeli % 5 933 Ergani	20.35
% 5 Birinci tertib MİHİ	
Müdafaa İstihrazı	19.—
% 7 Birinci tertib Milli	
Müdafaa İstihrazı	19.—
% 7 941 Demiryolu I	19.—

TAKVİM 2nci teşrin

Esmi sen	21	Arabi sen
1368	Cumartesi	1391
2nci teşrin	Resmî sen	Kasım
8	1942	14

GÜNÜŞ Zilkade

S. D.	7 55	8 11
S. D.	2 08	12 24

S. D.	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
10 00	15 31	17 46	19 25

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Laval diyor ki: "Fransa ancak imparatorlukla yaşayabilir, halbuki İngilizler ve Amerikalılar bunu parça parça alıyorlar,,

Laval harbi ilân edenleri delilikle itham ediyor, Almanya ile anlaşmanın Avrupa kıtasında sulhü garanti edeceğini söylüyor

Vişi, 21 (A.A.) — Laval dün gece radyoda bir hitabede bulunmuş ve ezümle şunları demiştir: «Fransa ancak imparatorluğu ile yaşayabilir. İngilizler ve Amerikalılar bunu elimizden parça parça almışlardır.

Fransızlar! Ecnebi menbalarından gelen haberlere inanmayınız! Londra ve Boston radyolarının birçok hedefleri vardır. Unutmayınız ki ben bu harbi istemedim.

Bu harbi ilân edenler deli idiler. Çünkü bu harbi ilân edilmeden kaybedilmişti. Ben o zamanlardan evvel Almanya ile anlaşmak istedim. Şuna kaniim ki Almanya ile anlaşma Avrupa kıtasında sulhün tek garantisidir.»

Sovyetler de taarruza geçtiler

Londra 20 (Radyo) — Müttefik kuvvetleri şimali Afrikada taarruz hareketlerine devam ederken, Ruslar da Finlandiyadan Kafkaslara kadar uzanan şark cephesinde Almanlara karşı taarruza geçmiş vaziyette bulunuyorlar. Bu arada Don cephesinde de taarruz başlanmıştır.

Şark cephesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Mozdok doğusunda düşmanın tekrarladığı hücumlar kıt'alarını yuvarak müdafaaası karşısında akim kalmıştır. İki düşman grubu yok edilmiştir. Stalingradta hücum kıt'alarını birkaç evbloku işgal etmişlerdir. Düşmanın mukabil hücumları akim kalmıştır.

Don cephesinde Alman ve Rusmen kıt'aları düşmanın mühim piyade ve motörlü kuvvetlerine karşı çetin muharebeye girişmişlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova, 20 (A.A.) — Bu Cuma günü Sovyet tebliğine ektr:

Stalingrad bölgesinin bir kesiminde Alman tank ve piyadesi iki birliğimizin gerilerine kadar nüfuz etmişlerdir. Kıt'alarımız çetin muharebeler sonunda 170 Almanı yok etmişler ve 5 tank tahrib etmişlerdir. Bu kesimdeki durum düzeltilmiştir. Volkof cephesinin bir kesimindeki mühim keşif hareketleri nihayet bulmuştur.

Moskova 20 (A.A.) — Almanların Ordonkizel mağübiyetleri hakkında, Sovyet haberler bürosu - un hususi bir tebliği aşağıdaki müttemim malûmatı vermektedir:

Almanlar muharebe meydanında 5.000 kadar ölü bırakmışlardır. Almanlar, Mozdokta da ağır kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardır. Sovyet kuvvetleri tarafından ele geçirilen, Alman harb malzemesi arasında 140 tank, 6 zırhlı otomobil, 70 top, 95 havan topu, 84 makineli tüfek, 183 motosiklet, 2350 kamyon vardır.

Londra 20 (Radyo) — Moskovan bildirildiğine göre, Orjonikidze'de Almanların kaybı, ölü ve yaralı olarak 20 bin kişiden fazladır. Ruslar, mağlûb düşman şimdiden dağlarda ve ormanlarda takib etmekte ve biraktıkları silâhları ona karşı kullanmaktadırlar.

Ruslar, Mozdok bölgesinde Lenin gradın şimalinde de Almanları kendi mevzilerinden atmışlardır.

İzvestiya ne diyor?
Bu münasebetle İzvestiya gazetesini diyor ki: Bu bir başlangıçtır. Almanlara, ne kıt hazırlığı yapmaya, ne de muhtaç buldukları yorgunluk nefesini almağa müsaade vermiyeceğiz.»

Meclis müzakereleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Bu netice üzerine riyaset makamı kanunun diğer maddelerinin müzakeresine, birinci maddenin encümen geldiikten sonra devam edebileceğini bildirmiş ve ruzname-de görüşülecek başka madde bulunmadığından toplantıya son verilmiştir.

Meclis Pazartesi günü toplanacaktır.

ŞARK'da

dahi TOURJANSKI
Rejissör...
nin yarattığı
Brigitte Horney - Johannes
Hesters'in müstereken temsil
ettikleri :

AŞK ve HAYAL

Sürprizlerle dolu aşk filmi
herkes beğeniyor...
Sinema meftunları takdir ediyor...
Bütün şehir alkışlıyor

Bu şah eseri
siz de görün!!

Afrikaya uçak gönderilmesi yüzünden Rusyadaki Alman hava kuvvetleri zayıf düşmüşle

Moskova, 20 (A.A.) — Sovyet kuvvetleri, Ordzhonokidze zaferini, 13 üncü ve 23 üncü Alman zırhlı tümenlerine karşı elde etmişlerdir.

Askeri münakkidlerin fikirlerine göre, bu silâhlı başarıların neticeleri, Rus genel kurmayının

istediği noktada, Sovyet kuvvetlerinin, taarruza geçebilecek halde olduklarını isbat etmiştir.

Afrikaya büyük sayıda uçak gönderilmesi yüzünden, Alman hava kuvvetleri, doğu cephesinde hayli zayıf düşmüşlerdir.

Milli korunma kanunu

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Laval alıcı tarafından muhafaza edilmeyen, Dükkân, mağaza, ticarethane veya satmak inâkası ile mal konulabilen yerlerde ve pazar yerlerinde perakende veya toptan satışa arz edilen mallara cins ve fiatı gösterir etiket veya işaret konulacaktır. Fiatların veya talebin artmasına saik olacak her türlü yazı veya resim neşri yasak edilecektir. Hükümet hususi şahıslara aid ardiye ve depo ücretlerini, tahmil ve tahliye ücretlerini tayin edebilecektir. Bu suretle tayin olunan ücretten fazla ücret alınmayacaktır.

Fazla saatla çalışmaya riyaset etmiyenler etiket ve fiat listesi koymak mecburiyetine riyaset etmiyenler hükümetçe tesbit olunan riyaset kararlarına aykırı hareket edenler hakkında 100 liradan 5 bin liraya kadar, tekkerrüründe 500 liradan 10 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edilebilecektir. İthal ve ihraç maddelerinin tesbit edilen fiatlarına riyaset etmiyenler bir aydan bir seneye kadar hapis ve tesbit edilen ithal ve ihraç fiatlarına satışın veya mübayaanın yapıldığı fiatlar arasında fark tutarının 20 misli ağır para cezasına mahkûm edileceklerdir.

Bu ceza tekkerrüründe iki kat olacaktır. Salâhiyetli memurlar tarafından istenilen malûmatı vermeyen, vesika ve defterlerini göstermiyenlerden 100 liradan 1000 liraya kadar, tekkerrüründe 1000 liradan 5 bin liraya kadar ceza alınacaktır.

Hizmetleri mazeretsiz bu akanlar
Sanayi ve maden müesseselerine diğer iş yerlerindeki hizmetlerini mazeretsiz bırakmalarına muattal sanayi ve maden müesseselerine iş yerlerinin işletilmesi kararına riyaset etmiyenler bu müesseselerle un değirmenlerine ve un fabrikalarına el konarak işletilmesi kararına aykırı hareket edenlerin, taşıtların seyrüseferleri ve ücretleri ve çalıştırılmaları hakkındaki kararlara riyaset etmiyenler birinci defasında 100 liradan 10 bin liraya kadar tekkerrüründe iki kat ceza vermekle beraber bir aydan bir seneye kadar hapsolünacaklardır.

100 bin lira ceza
Hükümetçe yapılan mübayaaya muhalefet eden, ticari kredilerin tahdid tayin ve men'ine aid kararlara riyaset etmiyen mahalli müesseseler 3 bin liradan 50 bin liraya kadar para cezasına, tekkerrüründe 6 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edileceklerdir.

El konulan maddeyi ve yardımcı malzemeyi teslimden imtina edenler, saklayanlar, kaçırarak, saklamağa ve kaçırmağa teşebbüs edenler ve bunlara bilerek yardım edenler 250 liradan 100 bin liraya kadar para cezasına mahkûm edilmekle beraber malları ve o mal cinsinden bakiyelerin müsadere sine hükmolunacaktır.

Memnuiyet hilâfına ve ticarî kasdile imalâtta bulunanlar satanlar 100 liradan bin liraya kadar, tekkerrüründe 500 liradan 5 bin liraya kadar cezaya mahkûm edileceklerdir. Halkın milli müdafaaın kat'ı ihtiyacı olan zaruri maddeler hakkında alınan stok kararlarına riyaset etmiyenler 500 liradan 5 bin liraya kadar, tekkerrüründe 2 bin liradan 50 bin liraya kadar cezalandırılacaklardır.

Tesbit edilen miktarlar üstünde san'at ve ticaret erbabında stok yapanlar ticaret ve san'at erbabından faaliyet sahaları dışında stok yapanlar, tüccar cemaatından ve herhangi bir maddeyi ticaret kasdile stok yapanlar 1000 liradan 10 bin liraya kadar, tekkerrüründe 5 bin liradan 50 bin liraya kadar para cezasına ve ayrıca bir seneden seneye kadar hapis cezasına mahkûm edilebileceklerdir.

Herhangi bir maddeyi hükümet tarafından tesbit edilmiş şahsı ihtiyaçlar üstünde biriktirenler 50 liradan 1000 liraya kadar tekkerrüründe iki misli para cezasına ve ayrıca 3 aya kadar hapis cezasına mahkûm edileceklerdir.

Memnun fiillerden herhan birini işlemeğe teşebbüs edenler ve bu fiillere bilerek yardımcı denlerle yaptırılanlar 2 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezasına ve 3 seneden 10 seneye kadar hapse mahkûm edileceklerdir.

İhbar edenlere
Memnuiyete aykırı yapılan işleri haber verenlere bulunan mülki tamammın bedeli veya mülki faatin tamamı suçludan alınarak verilecek ve haber verenin işgizli tutulacaktır. Hakiki ihbarda bulunmayanlar memnu fiil azami cezasına cezalandırılacaklardır.

Her valilikte ve lüzum görülecek kaza merkezlerinde tek zadan mürekkebe birer ihtikârî mücadele heyeti kurulacaktır. Bu azalardan ikisi belediye encümenleri azaları arasından ya dışarıdan seçilecektir.

Üçüncü aza Adliye Vekâletince seçilecektir. Bu heyetler günde kararlarını verecekler ve bu kararlar kat'i olacaktır. Hükümet resen suçlulara 50 liradan 100 bin liraya kadar para cezasına ve dükkânlarının, mağaza ve malâthanelerinin bir aydan bir seneye kadar kapatılması cezasını verebilecektir.

Atatürkün ebedî istirahatgâhına bırakılmasının yıldönümü

Bu münasebetle Londra radyosunda İngilterenin eski Ankara Elçisinin bir mesajı okundu

Londra, radyosu bu sabah Türkçe neşriyatına başlamadan evvel Ebedî Şef Atatürkün nâşın ebedî ikametgâhına bırakıldığı günün dördüncü yıldönümü münasebetle eski Ankara Elçisi Georg Clark tarafından gönderilen mesajı okumuştur. Mesajın metni şudur:

Dört sene evvel bugün Atatürk'ün nâşın ebedî istirahatgâhına tevdi edilmiştir. Onun layemut ruhu her zaman yaşamaktadır. Londra radyosu bu akşamki neşriyatında bu münasebetle hususi bir program yaparak Atatürk'ü yâdedecektir.

Almanlar Lavalden memnun değillermiş

Stokholm 20 (A.A.) — Berlinde, Lavalden pek memnuluk gösterilmemektedir. Vişide verilen kararların aynı akşam Londrada haber alınmasına hayret edilmektedir.

Bunun önüne geçmek için, deat hükümetin Vişiden Parise taşınmasını teklif etmiştir. Bu tedbir, işleri daha çok güçleştirecektir. Gerçekle, Almanlar istisnasız olarak bütün Fransızlardan şüphe etmektedirler.

Almanlar Bingaziyi boşalttılar

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Alman tebliği

Berlin, 20 (A.A.) — Resmî tebliğ: Serenakada Alman ve İtalyan keşif kıt'aları birkaç düşman tankını tahrib etmişlerdir. Bütün askeri tesisatı tahrib edildikten sonra Bingazi tahliye edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri İngiliz kamyon kollarına hücum etmişlerdir.

Mihver kuvvetlerinin ric'ati
Kahire, 20 (A.A.) — Düşman dün mukavemet etmeğe çalıştığı Bingazi çıkıntısı üzerindeki Scledikma Antelat sırtlarından çekilmiştir.

120 hava alanı ele geçirildi
Kahire, 20 (A.A.) — İngilizler, Sirenaikadaki 120 hava alanında bazıları sağlam olmak üzere 550 kadar Mihver uçağını tahrib edilmiş veya hasara uğratılmış olduğunu saymışlardır. Düşürülen 600 uçak bu rakama ilâve edilirse, Mihverin takriben 1200 uçak kaybettiği anlaşılır.

Berlin, Petenin hitabesini nasıl tefsir ediyor?

Berlin, 21 (A.A.) — Yarı resmî mahfillerden bildirildiğine göre Peten Şimal Afrikasının işgali üzerine hâdis olan büyük tehlikeler hakkında Fransız milletinin dikkat nazarını çekmiştir. Berlin mahfilleri Mareşal Petenin hitabesinin İngiliz ve Amerikalılar için bir hayal inkisarını mucib olduğunu, çünkü bunların Peteni ortaya çıkarmayacak kadar yaşlı olduğunu sandıklarını söylemektedir. Mareşal Peten, tuttuğu yolda devam edecektir. Onun sözleri hiç bir zaman zaaf eseri telâkki edilemez. Şimdi Afrikada İngiliz ve Amerikan propagandası tesirsiz kalmaktadır. Onlar Petenin isminden istifade etmek istemektendirler.

Çörçilin oğlu Afrikada

Londra, 21 (A.A.) — Çörçilin oğlu yüzbaşı Çörçil Şimali Afrikada harekâta bulunan Comandos'larda hizmet etmektedir.

Bizert ve Tunusa 48 klm. mesafede çarpışmalar oldu

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Bizert düşürmektir. Hâdiseler hızla birbirini takib etmektedir. Pek yakında birçok şeyler cereyan edecektir. Büyük çarpışma bir daha yapılabilecektir.

Cepheden alınan raporlara göre, bu ilk çarpışmalarda Amerikan İngiliz kuvvetleri bazı kayıplara uğramışlarsa da, Alman zayıflığının çok daha önemli olduğu söylenmektedir.

Almanlar, en iyi muharebe tankları olan Mark 4 tipini kullanmışlar ve müttefik kuvvetlerine karşı pike bomba uçaklarından istifade etmişlerdir.

Büyük kuvvetler henüz çarpışmadılar

Londra, 20 (Radyo) — Gece yarısında şimali Afrikadan alınan haberlere göre, müttefik ve Alman külli kuvvetleri arasında henüz temas olmamıştır. Tunus topraklarında yapılan çarpışmalar önce kıtaarası arasında cereyan etmektedir. Amerikan motörlü kuvvetleri bir Alman hücumunu püskürtmüşlerdir.

Alman takviyeleri
Londra, 20 (A.A.) — Fas radyosu, bu akşamki yayımında başka Alman kıt'alarının Bizerteye geldiğini bildirmektedir.

Alman tebliği
Berlin, 20 (A.A.) — Resmî tebliğ:
Cezayir - Tunus hududunda tayyarelerimiz alçaktan uçarak ileri hareketimizi yavaşlatmaya çalışan düşman ileri müfrezelele de Golcü kıt'alara karşı muvaffakiyetle hücum etmişlerdir.

Şimali Afrikada seferberlik
Vich, 20 (A.A.) — Vichy radyosu Tancadan aldığı bir telgrafı atfen General Eisenhowerin Anglo-Saksonların işgali altında bulunan topraklarda seferberlik ilân ettiğini bildirmektedir.

Amiral Darlan Petene sadakatten bahsediyor

Cezair, 21 (A.A.) — Darlan dün gece radyoda yeniden bir hitabede bulunmuş ve Mareşal Petenin Fransanın müşahhas timsali olduğunu, onun şimdi istediğini yapamamak zorunda kaldığını, Amerikan milleti hakkındaki fikirlerine istikrar ettiğini; istilâçılarla birleşmek istemediğini söylemiştir. Darlan Mareşalin talimatına mutabık olarak hareket ettiğini ve kendisinin yemini Lavala değil Mareşala ettiğini ilâve etmiştir.

Amerika deniz aşırı harb sahalarına asker göndermeğe devam edecek

Berne, 21 (A.A.) — Vaşingtondan alınan bir habere göre, Amerika deniz aşırı harb sahalarına asker göndermeğe devam edecektir. Bu senenin sonunda bu miktar bir milyonu bulmuş olacaktır.

Bizert ve Tunusa 48 klm. mesafede çarpışmalar oldu

(Baş tarafı 1 inci sayfada) Bizert düşürmektir. Hâdiseler hızla birbirini takib etmektedir. Pek yakında birçok şeyler cereyan edecektir. Büyük çarpışma bir daha yapılabilecektir.

Cepheden alınan raporlara göre, bu ilk çarpışmalarda Amerikan İngiliz kuvvetleri bazı kayıplara uğramışlarsa da, Alman zayıflığının çok daha önemli olduğu söylenmektedir.

Almanlar, en iyi muharebe tankları olan Mark 4 tipini kullanmışlar ve müttefik kuvvetlerine karşı pike bomba uçaklarından istifade etmişlerdir.

Büyük kuvvetler henüz çarpışmadılar

Londra, 20 (Radyo) — Gece yarısında şimali Afrikadan alınan haberlere göre, müttefik ve Alman külli kuvvetleri arasında henüz temas olmamıştır. Tunus topraklarında yapılan çarpışmalar önce kıtaarası arasında cereyan etmektedir. Amerikan motörlü kuvvetleri bir Alman hücumunu püskürtmüşlerdir.

Alman takviyeleri
Londra, 20 (A.A.) — Fas radyosu, bu akşamki yayımında başka Alman kıt'alarının Bizerteye geldiğini bildirmektedir.

Alman tebliği
Berlin, 20 (A.A.) — Resmî tebliğ:
Cezayir - Tunus hududunda tayyarelerimiz alçaktan uçarak ileri hareketimizi yavaşlatmaya çalışan düşman ileri müfrezelele de Golcü kıt'alara karşı muvaffakiyetle hücum etmişlerdir.

Şimali Afrikada seferberlik
Vich, 20 (A.A.) — Vichy radyosu Tancadan aldığı bir telgrafı atfen General Eisenhowerin Anglo-Saksonların işgali altında bulunan topraklarda seferberlik ilân ettiğini bildirmektedir.

Almanyanın İspanyaya karşı harekete geçmesi muhtemelmiş

Nevyork, 20 (Radyo) — Buradaki siyasi mahfillerin kanaatine göre Hitler, şimali Afrikadaki hâdiseler karşısında âcil tedbirler almak mecburiyetindedir. Hitlerin, Avrupayı elinde tutmak için İspanyaya karşı harekete geçmesi ihtimali müstebad değildir.

Nevyork 20 (A.A.) — General Franko, İspanyol hava alanlarına ve deniz üslerine el atacak olanın İspanyayı otomatik şekilde karşı tarafa geçireceğini söylemiş ve bunu, Mihverin olduğu kadar müttefiklere de bildirmişti.

Kadıköy
OPERA
sinemasında
ARJANTINA
emsalsiz filmin son günlerinden
istifade ile mutlaka görünüz.

BUGÜN
TAKSİM SİNEMASINDA
Entrika ve esrarlar kaynağı... Dehşet ve halecanlar kâbusu...
Korkular kasırgası...
Boris Karlof **M. Moto - Peter Lorre** **Bela Lugosi**
gibi üç büyük çihan artistinin kudretleri ile canlandırdıkları
Amerikanın en büyük KAY KAYSER Cazının COSTURUCU
nağmelerile süsledikleri
3 ŞEYTANLAR
Türkçe sözlü harikalar filmi başlıyor

HİKAYE

Olmuş bir vak'a

Yazan : Leonid Leuç

Moaskovada oturan Çaşnikov isminde genç bir kompozitör vardı. Bu kompozitör, halkın çok sevdiği, çok beğendiği neş'eli bir takım şarkılar bestelemekle şöhret kazanmıştı. Fakat bir sanatkar olmak itibarıyla bu gibi besteler Çaşnikov'u tatmin etmiyordu. O, ya bir opera, veyahud, hiç olmazsa, bir senfoni bestelemek arzusunda idi.

Çaşnikov fırsat düştükçe arkadaşlarına:

— Bana üç, hattâ iki odalı müstakil bir daire veriniz, o zaman size öyle bir eser veririm ki, hasedinden, Bethoven'in saçları bile, mezarında, dimdik olur. Fakat, bugünkü seraitte, mutfak işi de dahil olduğu halde bütün işlerin görüldüğü şu biricik odada ciddi bir eser meydana getirmeme imkân göremiyorum.

Maamafih, bütün bunlara rağmen bizim bestekâr büyük bir eser vücuda getirmeye karar verdi. Niyeti «Doğum» adlı bir senfoni bestelemektir. Genç bestekâra bu mevzuu ilham eden, genç ve güzel karısı Lidya idi. Lidya gebe idi, nerde ise bir çocuk dünyaya getirecekti.

Bestekâr karısını bir otomobile bindirerek doğum evine götürdü. Kendisi, fevkalâde mütehayyir bir halde, yaya olarak evine döndü. Yolda, müzik münekkidi, lerinden eski bir arkadaşına rastladı. Çaşnikov'un bu münekkidi arkadaşını, fevkalâde zeki, fevkalâde kabiliyetli idi. Bestekâr, zevkine fevkalâde çok inandığı bu arkadaşını, yeni eserini dinlemek üzere kendi evine davet etti.

Genç bestekâr çalışmaya koyuldu. Hummalı bir faaliyetle, hiç durmadan çalışıyordu. Tam karısının doğum sancılarını tuttuğu gece, eserinin ana hatlarını bitirmiş bulunuyordu.

Çaşnikov, ince ve uzun parmaklı piyanonun tuşlarına son olarak dokunduktan sonra «Doğum» senfonisinin arkadaşını üzerinde yaptırdığı tesiri anlamak üzere şiddetle başını çevirdi.

Doğrusunu söylemek lâzımlarsa Çaşnikov arkadaşından görüldüğü bir alkış bekliyordu. Fakat alkış yerine arkadaşının dudaklarında ekşi bir tebessüm farkettiği zaman epeyce canısızdı. Titrek bir sesle sordu:

— Nasıl, hasedinden Bethoven'in mezarı saçlarda dimdik olacak mı?

Münekkidi sakın fakat kat'i bir sesle:

— Hayır, dedi. Benim kanaatimce ihtiyar Bethoven parmağını bile oynatmayacak.

— Eserimi beğenmedin mi? Münekkidi biraz düşündükten sonra:

— Biliyor musun, dedi, senin senfonin çok gayri maddî bir tarzda yazılmış. Senfoninin birinci kısmını teşkil eden çocuğu bekleyiş, ümid ve heyecan kısmı harikulâde güzel. Fakat senfoninin son kısmını teşkil eden «Hayatın başlangıcı» beni kat'iyen tatmin etmedi. Senfonin bu kısmı kupluru. Adeta hayattan mahrum bir halde. Kanatımca eserine

renk ve canlılık verebilmek için daha pek çok çalışmam lâzım.

Bu muvaffakiyetsizliğinden ötürü fevkalâde canı sıkılan Çaşnikov, mutfakta gürlüğü ile soğan ve köfte kızartarak çalışmasına mani olan komşularına içinden küfür etmeye başladı.

Münekkidi gittikten sonra bestekâr, daha uzun müddet düştünceli ve kederli bir halde piyanonun başında oturdu. Fakat sonra, müstakbel oğlunu düşünerek biraz sükûnet buldu.

Ertesi sabah eli titreyerek telefon açtı ve doğum evini buldu. Nöbetçi hemşirenin sesini duyduğu zaman büsbütün heyecanı arttı.

— Kim, Lidya Andreyevna mı? Merak edilecek bir şey yok. Tebrîk ederim: Karınız iki kız doğurdu.

Bestekâr sapsarı kesilerek:

— Ne? Diye kekeledi.

— İki kız.

— Nasıl? Anlayamadım.

— Kulağınızı açınız, dikkatle dinleyiniz! Heceleyle heceleyle söylüyorum: Karınız ikiz doğurdu. İki kız çocuğu. Anladınız mı? Çocukların ikisi de sıhhattedirler. Karınız da iyidir.

Doğrusunu söylemek lâzımlarsa havadisini duvar duvara bestekâr biraz üretti. Çünkü hesabında «ikiz» yoktu. Hazırlık bir çocuğa göre yapılmıştı.

Çaşnikov paçaları sıvadı. Bu fevkalâde vaziyetin icab ettirdiği hazırlıklara girişti. Her şeyden önce bir sütnine bulmak lâzımdı. Aksi gibi ortalıkta bir sütnine buhranı vardı. Güç belâ bir sütnine buldu. Sütnine, kansızlığından ötürü her gün bir şişe bira içmek itiyadında imiş. Bestekâr buna da «eyvallah» dedi.

Nihayet karısının doğum evinden çıkış günü geldi. Çaşnikov karısını için çiçek satın aldı. Ağzı bira fiçisi gibi kokan sütnine de ortalığı topladı. Karşılıklı kurulan iki beşik, müstakbel sakinlerini beklemeye başladı.

Aradan iki gün geçince her şey tabii seyrini takibe başladı. İki kız bir ağzdan «Uva, Nval!» diye haykırıyorlar, anneleri kâh bir beşiğe, kâh diğere sara ile eğiliyordu. Sütnine fırsat buldukça birasını çektiyor. Çaşnikov

ise, ikizlerin düellolarını dinledikçe, mes'ud mes'ud gülmüyor, fakat aynı zamanda kızgın tavadaki soğan cızırtısının, odayı dolduran bu kudretli bu canlı sesler yanında solda sıfır kaldığını da düşünüyordu.

Bütün bunlara rağmen Çaşnikov «Doğum» senfonisini yeni baştan bestelemeye gayret ediyordu. Fakat şimdi, ancak ikizler uyuduktan sonra, parça parça ve kaçamak olarak çalışabiliyordu.

Bu arada yeni bir mesele baş gösterdi. Çaşnikov'un sütninesinin bira içmekten maada daha başka meziyetleri de varmış. Meğer kaducağz evzelce oturduğu evin duvar gazetesine şifir falan da yazarmış. Bu vaziyet onun sık sık evden ayrılmamasını icab ettiriyordu. Sütnine, yazdıkları şifirleri duvar gazetesi redaksiyonuna götürüyor. Oradan yeni talimatla geliyor. Sütninenin bu gidip gelmesi onun Duvar gazetesi redaktörünün evine kapılanması neticesindedir.

Çaşnikov yeniden sütnine aramak mecburiyetinde kaldı. Fakat bu giriştiği arasında senfonisinin de bitirmek fırsatını buldu. Zevkine itimad ettiği münekkidi arkadaşını tekrar evine çağırdı ve ona senfonisinin bu yeni şeklini dinletti. Çaşnikov, eserinin muvaffakiyetsizliğine emin, piyanonun üzerine eğilmiş bir halde oturuyor. Münekkidin yüzünü görmemek için başını arkaya çevirmiyordu.

Birdenbire arkadaşının elini omuzunda hissetti ve sesini duydu:

— Dostum, sen harikulâde bir eser vücuda getirdin! İşte şimdi senfonide hayat sesleri duyuluyor. Çocuğun haykırımları, annenin ninnileri, tâ kulağıma kadar geliyor. Seni candan tebrik ederim.

Münekkidi, Çaşnikov'u kucakladı ve hararetle elini sıktı. Bu sevinçleri üzerine bir şişe şarab içmek istediler. Fakat bu sırada ikizler ağlamaya başladı. Çaşnikov, çocukların altını değiştirmekle meşgul olan karısına yardım etmek mecburiyetinde kaldı.

Münekkidi, bestekârı bir defa daha kucakladıktan sonra, evden ayrıldı.

Namık Kemal hakkında verilecek konferans

Emrîni Halkıvî Dâ. Edebiyat subesinin tertib ettiği «Serbest Konferanslar» serisinin üçüncüsü Prof. Ziya, etin Fahri Fındıkoğlu tarafından «Namık Kemal» mevzusunda 23/11/942 Pazartesi günü saat «18» de verilecektir.

Talebe birliği intihabı

Universite Talebe Birliğinin yeni ders yılına ald intihab hazırlıklarına başlanmıştır. Her fakülteden Talebe Cemiyetine aza olmak isteyenler namzedliklerini bildiren birer fiş doldurmak suretile mensub oldukları fakülte cemiyeti reisliğine vereceklerdir.

Basketbolcular dün Edirneye sitti

İstanbul üçüncü kategori basketbol ekibi dün akşam Edirneye gitmiştir. Sekiz oyuncudan mürekkep olan ekibe antrenör Feridun başkanlık etmektedir. Edirne yapılacak maç kuzanan ekip 12 ve 13 Balcıkânunda Ankara yapılacak ikinci kategori Ankara, İstanbul, İzmir takımları arasındaki seçme müsabakalarına gireceklerdir. Bu maçın galibi olan ekip birinci kategoriye terfi edeceklerdir.

Milli koruma müddetumülitigi

İstanbul milli koruma müddetumülitigine 2 nci sınıf adliye müfettişlerinden Mazhar Tüzel tayin edilmiştir.

İçin otâğ kapısını aşındırırlar idi. Akşesiz «cennet» olsa gitmezler! [Derin derin göğüs geçirdi] yeniçeri ve sipahiden nefretimiz ol sebebindir. Adâ ile savuştan kaçup yüz karalarına bakmadın. Asitanede meyhaneleri doldururlar.

Davud Paşanın gözlerinde bir parıltı yandı: — Kâffesini kılıçtan geçürin padişahım. Efendim gibi kahrımanı kitisitana bu denli yaramaz «kul» yaraşık almaz!

Genç Osmanın yüzünde memnunluk âlâmeti belirdi: — Salt siz böyle söylersiz. Daha dün akşam Dilâver Paşa lâlam: «Benim padişahım, yeniçeri ve sipaha rıfk ile muamele eylesen. Hikmeti devlet ve sırrı muvaffakiyet bunda olup bu taifeye zor kâr eylemez!» der idi.

— Benim sevkettü efendim. Dilâver Paşa karındaşım kulunuz söze itibar buyurman. Diyarbelkir eyaletinden gelme ve «Hotin» de

gösterdiği âyet [4] yüzünden çırgâğ olmadı!

— Beli, mükellef alay göstermiş idi. [Bahsi birdenbire gecelik sarhoş yeniçerilere çevirdi] bilür misiz, ol sipahi yığıti olmasa idi, bostancıları alt edecekler idi.

Davud Paşa lâkırdımın döne dolaşa gene Kelender Uğrusu ile Altuncioğlu üzerine getirilmesinden bir daha kuskulandı: — Sipahi, elhak yigit ve cerrî adem idi efendim.

İkinci Osman birdenbire hatırlamış gibi yerinden doğruldu: — Ya, bize, gelmesini söylemiş idük. [El çırpı, içeriye giren hadımına çabuk çabuk emir verdi] durman, bostancıbaşı ağaya varup «bir sipahi yigit» gelüp gelmediğini tahkik eylesen. [Arab seğirdince ardından seslendi] baka, Mercan. Gelmiş ise

SPOR

Yarın F. Bahçe ile Beşiktaş karşılaşiyorlar

İstanbul lig maçlarının birinci devresi yarın Kadıköy ve Şeref sahalarında yapılacak karşılaşmalar. dan sonra bitmiş olacaktır. İyî bir tesadüf olarak birinci devre maçlarının sonunda Galatasarayla, İstanbulspor. Fenerbahçe ile de Beşiktaş seyretmiş olacağız. Birinci devrenin bütün cazibeli maçları Fenerbahçe stadında oynandı, bu suretle ikinci devrenin de bütün cazibesini yarından sonra Şeref stadı almış olacaktır.

FENERBAHÇE STADI:

Süleymaniye - Kasımpaşa

Oyun tarzları ve gayretleri birbirine uygun olan bu iki takımın maçı kazanma şartları müsavidir. Bu yüzden büyük bir enerji sarfedilecek olan bu maçta hücumu elden bırakmayan taraf selâmete erecektir.

Galatasaray - I. Spor

Lig maçlarına muhtelif maceralar içinde iştirak eden Galatasaray için bu maçı da kazanmak artık bir şeref meselesi olmuştur. Fenerbahçe ve Beşiktaşla oynadığı maçlarda otomatik bir şekilde puan ve dolayısıyla birincilik veya ikincilik ten vazgeçmiş olan Galatasaray için, artık bunlardan başka kaybedilecek birşey yoktur. Gerçi İstanbulspor çok ateşli bir takımdır, ama, Galatasaray da kenara atılır bir halde olmadığını isbata mecbur bir varlıktır. Bu oyun, bu sebebler dolayısıyla belki de haftanın en hararetli bir maçı olacaktır.

Fenerbahçe - Beşiktaş

Bu mevsim maçlarında iyi bir iştirak ve pek büyük bir dostluk içinde elele yürüyen Fenerbahçe ile Beşiktaş yarın 90 dakikalık bir sa. vaşa tutuşacaklar ve birbirlerini alt etmeye hasırcaklardır.

Bir zaruret olarak dostluk çerçevesini açacak olan bu mücadelede Fenerbahçe mağlûb olmamağa, Beşiktaşta mutlaka galib gelmeye uğraşacaklardır. Yarın herhalde emektar Kadıköy çayırtı çok çetin bir mücadeleye şahid ve sahne olacaktır.

ŞEREF STADI:

Taksim - Davudpaşa

Birinci lig sonucunu, ve ikinci lig birincisi arasında yapılacak bu ilk karşılaşma bu bakımdan enteresandır. İki taraf da bu maçı kazanmak için aynı azmi taşımaktadır.

Vefa - Beykoz

Ligde ve lig harici yaptıkları her maçı birbirlerini mütemadiyen zorlayan bu iki takımın maçında da imâ sürprizli neticeler vardır. Bundan dolayı bu takımların maçında kat'i bir hüküm yürütmek mümkün değildir.

Ömer Besim

Galatasarayın kongresi

Galatasaray klübünün senelik kongresi bugün saat 15 te klüb merkezinde yapılacaktır. Toplantıda yeni idare heyeti de seçilecektir.

TIYATRO

Şehir Dram Tiyatrosunda: "Kollege Krampton,"

Yazan: Nusret Safa Goşkun

Bazan, metresi 25 liraya sattı. lan bir kumaşın, yarı fiyatına, bir çifti 7 liraya verilen kadın çorabının, aynı incelekte, aynı kalitede olanının yarından ucuzaya verildiğine şahid oluruz. Eğer satıcı, muhtekir değilse, kumaşın bir yerrinde küçük bir kusur, çorabın bir noktasında şiş kaçığı olduğunu söyler. En ince hesaplarla kurulmuş, muazzam fabrikasının, trikotaj makinesinin de imalatı arasında sakat mal çıkarması tabii sayılır. Kafada, bir fikir imalâthanesidir. Kafaların tezgâhında şaheserler dokuşurların, deha mertebesine yükselenlerin de, özürkü, şiş kaçığı gibi, kalem kaçığı fikir mahsulleri ortaya koydukları çok vakidir.

Meselâ; işte Gerhard Hauptmann ve Şehir Dram Tiyatrosunda oynanan piyesi Kollege Krampton.

Seyrettikten sonra, kendi kendime sordum: Şayed bu eseri ben yazmış olsaydım, sahneye koyarlar mıydı?

Miellit ve eser:

Almanların meşhur ve büyük edibi Gerhard Hauptmann, geçen Pazartesi günü 80 yaşına bastı. Hitlerin bile, en nazik bir zamanda, cephe-deki umumî karargâhından tebrik telgrafı ve hediye göndermeği ihmâl etmediği, ve Friedrich - Wilhelm üniversitesinin fabri hemşehri lik payesini verdiği bu yaşlı edib, yalnız Alman edebiyatında değil, dünya edebiyatında birinci plana çıkmış, cidden mükemmel eserler vermiştir.

Şiirleri de, nesirleri de, piyesleri de kuvvetlidir. Almanların «Yeni Götemiz» diye iftihar duydukları tamamen haklı oldukları bir şahyettir. Nitekim, 5 sene evvel, yine Bayan Seniha Gökmü tarafından dilimize çevrilen «Güneş batarken» isimli 5 perdelik dramı, Muhsin Ertugrul'un da iştirakile oynamış, çok takdir edilmişti. Fakat, tiyatro münekkidiği yerine, münekkidi terkîlligini yapmağa başlayan, piyesi, aktörleri bir tarafa bırakıp, bizim tenkidlerimizle takılmak garabetine düşen ve Şehir Tiyatrosunun fakri propaganda nazırlığı vazifesini benimseyen, Selim Nüzhet üstâdımıza yeni bir çatma fırsatı vermek için, hemen söyliyelim ki, Hauptmann'ın bu piyesinden hiçbir şey anlamadık, hiçbir fevkalâdelik bulmadık, bir kelime ile, bizi sarmadı.

Nasıl oynandı?

Kül halinde zayıf. bazı eşbas itel, banile kuvvetli. Profesör Krampton'u Hâdi Hüsn oynadı. Hem de çok güzel, çok canlı, eserdekinden daha tipik. Bir rol ki, nankor mü nankör, şahsiyetsiz mi şahsiyetsiz, mühim hâdiselerin haleti ruhiyesini canlandırmaktan uzak, abuk sabuk bir şey.

Genç sanatkar, dişini tirnağına taktı, «dördüncü perdede sarhoşluğu» bir aralık unutması müstesna senelerden çok fazla üzerine dü şülmesinin, yorulmasının müsbet neticesini gösterdi. İftiharla, takdirle seyrettik. Hâdli bütün samimiyetleme tebrik ederken, bir de, dişlerini sika sika, bütün yükü girtliğine vererek konuşmaktan vazgeçmesini, bu takdirde, kendisinde hiçbir kusur bulamayacağımızı söylemek isterim.

Mevzu:

Birçok eserlerinde olduğu gibi, Krampton da akademide bir resim profesörü. Kaşla göz arasında, şek-longun altından içki şişesine çıkartıp çeken ayyaşın biri. Vazifesine niha yet veriliş, karısının kaçması büs, bütün serserileşen iradesiz bir mahûk, Kızı, akademiden matrud, zengin bir delikanlı ile sevişiyor. Bir meyhane köşesinde, sabahtan akşama, akşamdan sabaha kadar kafayı çeken profesörü bulmak için, hummalı bir arayış. Profesörün satılığa çıkarılan atölye eşyalarını mübâyaa. Bir resim yaptırmak bahanesile hafızasını kaybeden Krampton'u eski yuvasına getirir. Kızıyla, delikanlının izdivacı. Profesörün usâğına ve bir yerde eğlendirmeyüp bünde getirin.

Hadımına Mercan yerden temennalar edip çıktı. On dakika geçmeden geldi.

— Bostancıbaşı ağa kulunuza bir sipahi gelmemiştir padişahım.

Sultan Osman sakın sakın dinliyen Davud Paşaya döndü:

— Bu sabah gelmesini ve bostancıbaşı ağayı görmesini söylememiş mi idük?

— Beli benim efendim.

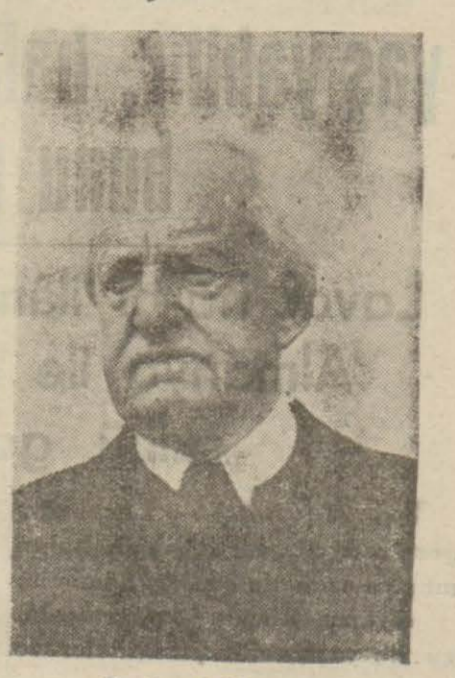
— Ya, adı «Hamza» değil mi idi?

— Hamza olduğunu söylemiş idi.

Sultan Osman hadımına Mercana baktı:

— Durman Mercan. Haseki ağayı çağırın.

Mercan bir daha seğirtti, bu sefer haseki ağa ile birlikte döndü. Hasekinin korkusundan elleri dudakları titriyordu, yer öpüp el bağladı. İkinci Osman Hamza Beyi saraya getirtmeği düşünüy-

Gerhard Hauptmann

kenli budalalığını tekrarlaması son.

Sonrada, hususiyetlerine dikkat etmemekle itham tehlikesine karşı esasen dört tane olan gözümüzü, sekiz açarak seyre çalıştık. Hattâ bazı cümlelerden, sanatkar geçlen boyacıya, kopyacıya hücum, sanatkarların serâzad yaşama temayüllerine işaret tevhehüm eyledik. Nafile, tutmuyor.

Bazı piyesler vardır, mevzu zayıftır, sarmaz. Lâkin içinde vecize kuvvetinde cümleler, zarif espriler, ince hücumlar, istihzalar, tenkidler vardır. Bunların yüzü suyu hürmetine tahammül edilir. Allah uzum ömürler versin, Hauptmann «Krampton» un da mebzulen kul landığı «Köpek» kelimesinden başka kulağımızda kalan bir şeyler söylemiyor.

Nasıl oynandı?

Kül halinde zayıf. bazı eşbas itel, banile kuvvetli. Profesör Krampton'u Hâdi Hüsn oynadı. Hem de çok güzel, çok canlı, eserdekinden daha tipik. Bir rol ki, nankor mü nankör, şahsiyetsiz mi şahsiyetsiz, mühim hâdiselerin haleti ruhiyesini canlandırmaktan uzak, abuk sabuk bir şey.

Genç sanatkar, dişini tirnağına taktı, «dördüncü perdede sarhoşluğu» bir aralık unutması müstesna senelerden çok fazla üzerine dü şülmesinin, yorulmasının müsbet neticesini gösterdi. İftiharla, takdirle seyrettik. Hâdli bütün samimiyetleme tebrik ederken, bir de, dişlerini sika sika, bütün yükü girtliğine vererek konuşmaktan vazgeçmesini, bu takdirde, kendisinde hiçbir kusur bulamayacağımızı söylemek isterim.

Avni Diligil için de, çekinmeden aynı takdirler kelimeleri kullanablirim. Müstehzâ, müşfik, mütecessis hâletleri çok güzel canlandırdı. Üçüncü perdedeki keskin hareketler, fazla oturup kalkmaları, muvaffakiyetinden çok bir şey çalmadı. Bilhassa çok temiz konuştu. Sanki, «Kış Masalı» ndaki Avni değildi.

Kahideye gelince, Allah sizl inan dırın, bu artistin konuşmasından hiçbir şey anlamıyor, konuşukları. nın tek kelimesini duyuyorum. Sayıklıyor mu, mırıldanıyor mu belli değil. santıyor ki, dram,

(Devamı 7 nci sayfada)

Tarihi tefrikamız: 15

AKİLE HANIM

ve SULTAN "GENÇ," OSMAN

— İhnaklarına yetişememiş idük padişahım. Bostancıbaşı kulunuz «kârını» tamamlayıp döner iken karşılaşmış idük.

— Ocakta şayi olmuş midir dersiz?

— Bugün duyarlar efendim. Padişah el çurpıp şerbet istedi. Şerbetleri içtikten sonra ayağa kalkıp pencere önüne gitti. Sarayburnu alargasında «kayar» vîbi bir kalyon süzülüyordu. Da-

ha irakta Kızkulesi önündeki akıntıda bocalıyan birkaç mavna vardı. Eniştesinin önüne gelip durdu:

— Ya, bu gece benimle gelecek misiz?

— Tebdil olarak mı padişahım.

— Beli, humbaracı kıyafetine girsek gerek.

— Yediküle ve Samatya ve Kumkapu meyhaneleri, gene kul taifesi [3] seyrangâhı olduğu söylenür.

— Ya, ol civarda köklerini kırmış değil mi idük.

— Sultan Osman tekrar sedire oturdu:

— Baka paşa, bu asker adam olmaz ve bu devleti âliye anlardan faide görmez. [Dislerini gıcırdattı] Hotinde Lehlüye karşı gittikten kaçarlardı ve başkaları. nm kılıç hakkından pay almak

[3] Bir kısmı okuyucular için: Yeni çeritler dedik.

[4] Askerî ile padişahın önünden geç. Geçid resulü.

(Arkast var)

Harb meseleleri :

Afrikanın rolü

İkinci cephe açılmış değildir.
Henüz büyük hâdiselerin
hazırlık devrindeyiz
Yazan : Seyfi Kurtbek

Almanya karşı ikinci bir cephe açılması üzerinde münakaşalar devam ediyor. Fransız Şimali Afrikasının işgali bu cephenin açılması için ilk atılan adım gibi telâki edilmiştir.

Birinci cephe Rusya'da olduğuna göre açılacak ikinci cephenin, oradaki harb harekâtına müessir olabilemesi için her halde Avrupa kıtası üzerinde olması zaruridir. İkinci cephe öyle bir yerde olmalıdır ki Alman ordularının Rusya üzerindeki tazyikini hafifletecek bir tesir yapsın, yani Almanlar yeni cepheye karşı koyabilmek için Rusya cephesinden mühim kuvvetler ayırmağa mecbur olsunlar. İki cephe arası çok büyük olursa, bunların birisinde kat'i netice alınmaya kadar diğerinde müdafaa kalmak ve hattâ tedricen çekilmek mümkün olur. İkinci cephenin diğer bir şartı da büyük kuvvetlerle açılmış olmasıdır. Kifayetsiz kuvvetlerle açılacak bir cephenin uğrayacağı akıbet hakkında Yunanistan hareketiyle (Diyep) çıkarması oldukça sarih bir fikir verebilir. Almanya, sevkulceys tabiriyle, iç hat üzerinde bulunduğu için Avrupa kıtası üzerinde herhangi bir çıkarma ve tutunma hareketine karşı süratle üstün kuvvetler toplayabilir ve bunları, kendi tabirleriyle Dunkerleştirebilir.

İkinci cephe Avrupanın neresinde açılrsa açılrs çıkış yerlerinde çetin muharebeler olacak ve oralar denizden devamlı nakliyat yapılacaktır. Bu şekilde nakliyat ise doğrudan doğruya Amerikadan veya İngiltereden yapılamaz. İşte bu sebeblerle mütefekiller Mareşal Smuts'un fikrine uyarak önce Afrikada yerleşmek, orada kuvvetlenmek ve ondan sonra Avrupa taarruza geçmek kararını verdiler. Fransız Afrikasının işgali elde edilecek ilk hedef, Akdeniz hakimiyetinin tekrar ele geçirilmesidir. Bunun için de şimali Afrikayı kâmilan işgal etmek, Girit ve diğer adaları ele geçirmek lâzımdır. Henüz çıkarılan kuvvetler Fransız Şimali Afrikasına yerleşmekte meşguldür. Bunların miktarı hakkında henüz bir şey söylenemez. Bir iki tümeni edilemez. Vaktile Yunanistan çıkarılan kuvvetlerin miktarı yüz elli bini geçtiği ilân edilirken hakiki miktarın 60.70 bini geçmediği sonradan anlaşmıştır. Fakat kuvvetler ne kadar olurlarsa olsunlar mütefekillerin bunları takviye edecekleri tabiidir. Bu kuvvetler, Mısır ordusuyla birlikte Afrikadaki mühev kuvvetlerini imha etmek isteyeceklerdir.

Afrikadaki Fransız kuvvetlerinin ve donanmanın bir kısmının da mütefekillere iltihak ettiği hakkında haberler vardır. Bunlar doğru ise, Fransızlar, iki sene evvel vermek

ten çekindikleri bir karara avdet etmiş oluyorlar demektir. Fransa mağlûb olduğu zaman devlet adamlarından mühim bir kısmı Afrikada mücadeleyle devam kararında ısrar etmişler. O vakit böyle bir hareket yapılırsa idi, ihtimal Mısır meselesi çoktan halle edilmiş olurdu.

Şu halde Afrika, Avrupa taarruz için bir çıkış mevzii vaziyetini alacaktır. Avrupa nereden çıkılacağı, ikinci cephenin nereden açılacağı ayrıca tetkike değer. Almanların Şimali Fransa'da yaptıkları gibi Akdeniz kıyılarında da muhtemel çıkış istikametlerinde tabkimat yapacağı ve müdahaleye hazır kuvvetler bulduracağı şüphesizdir. Cenubi Fransaya karşı bir hareket, gerek kıyılardaki müstahkem mevkiilerin, gerekse Korsika ve Sardunya adalarındaki deniz ve hava üslerinin mevcudu hesabıyla büyük güçlükleri haizdir. Girit, Oniki ada ve Yunanistan sahil müdafaa tertibatı da şarki Akdenizden çıkışı güçleştirdiği gibi bu muntakanın Rus cephesine yakınlığı oradaki ihtiyatların süratle böyle bir hareketi karşılamakta kullanılmasını da kolaylaştırabilir. Avrupa çıkış için diğer bir ihtimal de tarafsızların topraklarından istifade şeklindedir. Avrupanın iki tarafında kalmış olan iki tarafsız devletin de böyle bir harekete müsaade edeceklerine ihtimal verilemez.

Görülüyor ki Afrikanın işgali ile ikinci cephe açılmış değildir. Çok uzun ve esaslı hazırlıkların yapılması, çok büyük kuvvetlerin toplanması lâzımdır. Bütün bu hazırlıklar yapıldıktan sonra, Şark cephesindeki harekâtın inkişaf vaziyetine göre çıkış hareketi hakkında karar verilebilir. Henüz büyük hâdiselerin hazırlık devrindeyiz, acele ve kolay hükümlere kapılmadan vaziyetin tavazuhunu beklemeliyiz.

150 gram ekmeği 44 kuruşa satmış!

Sizce de bakkalık yapan Ahmed 150 gram ekmeği 44 kuruşa satarken yakalanarak mâli koruma mahkemesine verilmiştir.

Zehirli maddeyi limon tuzu diye satanlar tevkil edildiler

Asid oksaliki limon tuzu diye yüksek fiyatla satılarak yakalanan Yakob Menase ve Kazım Özgür mâli koruma mahkemesine tevkil edilmişlerdir.

Burhan Felek'in konferansı

Üstüdüdar Halkovindan: 22/11/42 Pazar saat 15.30 da Eyümsiz salonunda muharrir Burhan Felek tarafından (Nasreddin Hoca ve İnkicakları) mevzuu üzerinde bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

kalkarak odanın içinde biraz gezinmiş... Bu gezinme esnasında bir ara çocukların yanından geçen çerker durmuş, onları okşamış, çenelerinin altından tutarak başlarını kaldırmış ve yaş gözlerle gözlerine bakmış...

Nihayet genç kadma: — Düşüneceğim! demiş. Bana bir iki gün müsaade ediniz, size kararımı bildiririm. Belki bu müddet umduğunuzdan da kısa olur. Haydi artık gidiniz. İhtimal ben de olsaydım sizin gibi hareket ederdim. Kararımın çocuklar lehine olacağını sanırım. Üzülmeyiniz. Sizi teşyi edemeyeceğim. Kendimi biraz rahatsız hissediyorum. Güle güle gidiniz.

Fitnatın bu sözleri üzerine kapıdan dinliyen hizmetçiler kaçmışlar. Biri gidip dadya tafsilâtili bilâhare vermek üzere mesaleyi kısaca anlatmış ve dadya genç kadma sokak kapısında yetişmiş. Beni her şeyden ve herkesten fazla seven biçare Yemenli kız... Ne bilsin ki bunların hepsi uy-

Tarihten sayfalar

Kanımızla mühürleriz

Yazan : Kadircan Kallı

O çağın kuruluşundaki karakter bozulduktan sonra yeni çeri yemini de kuyumunu kaybetmeğe başlamıştı; vakitli vakitsiz, yerli yersiz erlik davasında bulunmak âdetleri ise alabildiğine artmıştı. Demek ki erlik de, yemin de lâfta kalmıştı.

Yeniçerilerin yemini bozdukları birçok vak'alar görülmüştü; fakat bu kahteliği 1826 da hepsinden daha açıkça yaptılar; cezasını da hepsinden ağır olarak çektiler; ocak kapatıldı.

Yeniçerilerin artık devlete faydalı değil zararlı olduklarını ikinci Osman anlamış, bu uğurda şehid olmuştu. Birinci Mahmud italyancadan harb usullerine dair birkaç k'tab tercüme ettirmişti, üçüncü Mustafa Avrupa tarzında talimli asker yetiştirmek üzere lâyhalar hazırlamıştı. Üçüncü Selim de uğursuz ocağın kurbanları arasında karışan ikinci padişahı. İkinci Mahmud, kardeşinin feci akibetine rağmen aynı maksada doğru yürümekten çekinmiyordu.

Bununla beraber gayet ihtiyatlı ve diplomatça hareket edilmek lüzumu inkâr olunmuyordu: Vaktile Yeniçeri ağası olan ağa Hüseyin Paşa yaman bir adamdı; zorbalarmı epeyce burunlarını kurmuştu. Eskiinci adı altında yeni talimli asker teşkil edilirse isyan çıkacağı muhakkaktı. Hüseyin Paşa elebaşı oldukları tahmin edilen birkaç kişinin önceden idam olmalarını teklif etti; lâkin tahmin üzerine idam cezası verilmek doğru görülmüdü. Bunun üzerine kul kethüdası Hasan ağa ile ileri gelenlerden canbaz Kör Yusuf ve arkadaşları şimdiki yeniçeri ağası Celâleddin ağa vasıtasıyla ve gizlice çağırıldı; ikram edildi; rütubeler ve hediyeler vâdoldundu; maksad anlatılarak kandırıldı.

Sonra sadrazam Mehmed Selim Paşanın reisliği altında meclisi hâs kuruldu. Şeyhislâm Kadızade Mehmed Tahir Efendi talimin şeriatçe lüzumu hakkında sorulan suale müsbet fetva verdi; yeniçeri ağası da ayağa kalkarak:

— Cümle ocaklu yoldaşlar talimli asker teşkiline razıdır ve kendilerden dahî yazılacaklardır; taahhüd etmişlerdir!

Dedi. Verilen karara göre ocağın elli bir ortasından yeni bölüğünden yüz ellişer kişi ayrılacak, böylece ilk olarak 7600 kişilik talimli bir ordu çekirdeği meydana gelecekti.

Üç gün sonra şeyhislâm koşağında toplanan daha büyük mecliste yeniçeri elebaşı ve zorbaları da vardı; memleketin hali konuşuldu; talimli asker lüzumunda ittifak edildi. Hattâ kul kethüdası Hasan ağa:

— İçimize uygunsuz adamlar karıştı, böyle tertibsiz askerle cenge memur olsam gitmekte reddüdd ederim, zira intizam ve nizâat altında olmyan asker ne kadar kalabalık olsa ve her biri bir kahraman kesilse içlerinden biri fiyar ettiği gibi diğerlerine de sırayetle perişan olurlar ve zabiteri hicab altında kalır.

Dedi. Orada bulunan ocaklılar bu sözleri candan tasdik ettiler! Sadrazam ve meclis-kiler

durmadı, ne bilsin ki tüyler ürpertici bir faciyanın ilk perdesi oyanıp bitmiş ve perde kapanmıştır. O bütün bu söylenilenleri sahi zannederek ve Fitnatın kececeği ızırabı da pek umursamadan sırf benim olduğu söylenen çocukları sevip okşamak arzusu ile arkalarından koşmuş, çocukları kâpıya sıkıstırması, hizmetçiler görmesini diye ikide bir arkasına bakarak onları öpmüş, öpmüş... Seçme lâkurlularla onun da gönlünü almış ve söz arasında belki kadma fark dahi ettirmeden adresini öğrenmiş...

Dadya daha anlatıp duracaktı. Fakat bir iki dakikadanberi göğsümü dolduran kâhkahalar nihayet hancıremi yurttarak odayı çılatmağa başladılar. Öylesine güllüyordum ki kendi kâhkahalarımı sesinden kendim ürkmeye başladım. Fakat irademe hâkim olmak imkânı yoktu. Bunlar kâh kâh değil, boşanan sinirlerin boşlukta şaklayıp vınlamaları

Söylendiği gibi köylü gerçekten müreffeh mi?

Bu bizim en esaslı davamızdır, fakat bu hedeften henüz çok uzakta bulunuyoruz

YAZAN

Profesör doktor Sadi Irmak

Bütün içtimai sıkıntılarımızın yükünü asırlarca taşıyarak, icabında bütün kazancını son lokmasına kadar devlete vermektен bir an kaçınmamış olan Türk köylüsünün bu sene beş on para kazanması birçok muhayyileleri harekete getirdi. Büyük şehirlerde görünen birkaç kalantora bakarak on dört milyonluk köylü kitlesinin çılgın bir sefalet içinde bulunduğunu sananlar var. Kimisi keyif için yüzlerce banknotları yakan ağalardan bahsediyor, kimisi baş döndürücü işret sofralarından dem vuruyor. Piyasadan çekilen ipeklili kuşmağın her köpüğe aktarıldığı sananlar bütün altın ve mücevherlerini köylü eline geçtiğini hikâye edenler var. Bu çeşid hikâvelerin dilden dile, kulaktan kulağa geçerken aldığı şekil malûm. Böylece bir nevi köylü zenginliği efsanesi doğmuş oldu. Bu efsaneye her gün yeni masallar eklenmektedir.

Hakikatle hiçbir ilgisi olmayan bu zümredanlık hikâyelerini bir tarafa bırakarak realiteye gelelim.

Elbette on dört milyonluk köylü kitlesi içinde her sene olduğu gibi bu sene de birkaç hovarda zühur etmiştir. Fakat buna bakarak köylü kitlesini artık refaha kavuşmuş saymak kadar yanlış ve tehlikeli bir hüküm olamaz.

Ziraat işi, haddi zatinde yılda bir defa mahsul vermek, iklim şartlarına esir olmak ve çok ağır bedeni külfetler tahmil etmek suretile en ağır bir iştir. Anadolu köylüsünün çokluğu ortaklıkla yaşar. Tarlanın sahibi değildir. Tarla sahibi şehirlerde oturur. Bir orta Anadolu çiftçisi dört bin beş bin kilo buğday elde edebilirse iyi halli sayılır. Bunun yarısını ortağın, yani tarlanın sahibine verecektir. Fakat biz hesabı bol tutalım. Dört bin kilo buğdayın tamamen kendi eline geçtiğini kabul edelim. Bunun beş yüz kilosunu tohumluk saklayacaktır. Geriye kalan üç bin beş yüz kilo buğday otuz kuruştan bin elli lira eder. Bu para köylünün karısı, çocukları, yarımlarıyla bütün bir senelik emeğinin verimidir. Bunun vergiler, hayır cemiyetleri hissesi, kaza merkezinde istenen diğer yardımlar (Meselâ mekteb binası) çıkarılır. Bu suretle elinde yedi yüz lira kaldığını kabul edelim. Bu suretle köylünün kalabalık ailesinin aylığı 58 liraya gelir.

Unutmuyalım ki bu hesabı yaparken iyi bir mahsul kabul ettiğimiz gibi kilo başına otuz kuruş gibi ancak asırda bir defa bulabildiği bir fiat kabul ettik.

Bütün bu iyi şartlar içinde de kalabalık bir köylü ailesinin aylığı şehirlerde en küçük bir me-

murun, hattâ bir müstahdimin gelirlere müsavidir.

Şimdi asıl mühim noktaya geliyoruz:

Köylünün evinde her şey Adan Z e kadar yeniden yapılmış ya muhtaçtır. Altındaki yatağı, üstü başı, ev eşyası hep yenilenmeye muhtaçtır, belki de yeniden tedariki icab etmektedir. Çiftçi çubuğu bakım ister. Ziraat hayvanları yem ister. Orta Anadolu köylülerinde tali kazanç kaynakları yoktur. Sebze bile yetistirmezler. Süt ve yumurtadan gelirleri ya hiç yoktur, yahud hiç denemek kadar azdır.

İste buğdayın en çok para ettiği bir yılda bile köylünün hâlikî durumu budur. Yani refaktan çok uzaktır.

Keşki köylünün refahını görmek de bir avuç şehirlî daha da fazla sıkıntıya düşsek razıyız. Fakat Türk milletinin tâ kendisi olan köylü refaktan çok pek çok uzaktır. Evini ihtiyaçları, hayatındaki iptidailik hâlâ yürekler acısındır. Şüphesiz bununla demek istemiyoruz ki sefalet kaynakları köylüye açılms. Hattâ alkolün büsbütün yasak edilmesini ısrarla istiyebiliriz.

Köylünün gerçekten refaha kavuşması bizim en esaslı davamızdır. Fakat henüz bu hedeften aramızda maalesef baş döndürücü mesafeler vardır.

SIHHİ BAHİSLER:

Ağzı açık uyuyan çocuklar ve horliyan gençlere dair

Yazan : Doktor İbrahim Zati Öget

Bu ekseriya rast gelinen vak'alar dandır. Birçok defa analar küçük çocuklarının ağzı açık uyduklarını ve bazılarını da çocuklarının horladığını söylerler. Bunun sebebi burun arkasından türeyen fazla etlerdir ki bunlar Vegetation derler. Bu etler büyüdükçe ve fazlaştıkça tenefüs borusunun ilk uzvu olan burun yollarını daraltır. Ağzı kapandığı vakit hâl tablide ve serbest burunlarda ve burundan rahat rahat tenefüs alırsız Zaten normal budur. Fakat eğer bu fazla etler

pek memnun idiler. Hazırlanan kanun lâyhası okundu. Şeyhislâm da fetvasını okudu. Sonra ocaklılara soruldu:

— İşte talimli asker lüzumu ve islâm ehline vacib olduğu sabittir. Böylece asker yazılmasına ve bu askerlere talim yaptırılmasına müteahhid misiniz?

Hepsi birden güv seslerle cevap verdiler:

mevcud ise blttabi sevki tabii ile çocuk hava almak için ağzını açar ve böylece ağzı açık uyur. Ağzı tenefüs yolu değildir. Ağzından tenefüs bizi birçok mikropların hücumuna maruz bırakabilir. Asıl süzgeçli ve mikropların girmesini meneden ve giren soğuk havayı istenilen burun yoludur. İşte bütün bu sebebler dolayısıyla Vejetasyonlu çocukların neyünemaları gerl kalır. Çünkü vücudta کافی derecede oksijen gitmez. Bunun arkasından bu fazla etlerin bu kadar arızda bu-

— Böylece müteahhidiz!... Meseleyi daha sağlam kazığa bağlamak lâzımdı; çünkü yeni çerinin verdiği söze güvenilmezdi. Söz verilirken hazır bulunmayanlar:

— Bizim sözüümüz yoktur! D'yerek ayaklanırlar, diğerleri de arkadaşan tesvik ederlerdi.

Sözlerinden önceki olanlar hakkında en siddetli cezalar ve-

sule getirmesine hayret etmemelidir. Bu söylediklerimiz hakikattir. Bu sebeble bütün annelere tavsiye. miz böyle çocukların derhal burun mütehassısına gösterilerek pek basit ve tehlikesiz olan bir küçük ameliyatla yavruları kurtarmalarıdır.

Eğer böylece terk ederse gitgide kulaklarda işitemek ve ağırlık da başlar ki bilhassa ilk ve orta mekteb çağlarındaki çocuklar için bu da başlı başına bir arızadır. Kusurudur. Ve bundan mes'ul olan da ihmalkâr anneler, babalarımız.

rimmesini caiz gösteren fetva da verildikten sonra İstanbul kadısı, müderrisler, şeyhler Ağaca pısına gittiler. Yeniçeriler saf oldular. Müderrisler talimin lüzumu hakkında nutuklar verdiler. Celâleddin ağa buna razı olup olmadıklarını sordu; bölük ağaları ve ihtiyarlar:

— Bas üstüne! (Denmiş 7 nci sayfada)

Edebî romanımız: 13

Diş Arkadaş

Yazan: Cevad Fehmi

Dady Fitnat ile misafir kadın arasında geçen bu mükâlemeyi kapıdan ve can kulağı ile dinliyen üç hizmetçiyi ayrı ayrı sorguya çekmiş. Birinin anlattıkları ile diğerini tamamlamış. Hiç bir noktasını kaçırmadan konuşulanları bana böylece tekrarlad. Belki benim yazdığım süslü kelimeler, tertibli cümlelerle değil, fakat onun hikâyesini tafsil veya tağyir edecek en ufak bir şey katmadığıma eminim.

Misafir kadın sustuktan sonra odayı bir müddet derin bir sessizlik kaplamış. Fitnat perişan bir halde imiş. Birkaç dakika öylece donup kalmış. Sonra ayağa

yen, korkuya benziyen bir takım hisler kaynaşıyor.

Çocukluğu, komşu kızların dan aşk mektubları aldığı zamanlardaki miskin utanma hissi içinde yeniden hortluyor. Bu sevdiği erkeğe belâli kesilen kadının hayali yanında kendini acınacak kadar gülünç buluyor.

Bereket versin, Fitnatın hatıracı çabuk imdadına yetişti. Başladığım işe süratle devam etmeliyim. Yarına!

— 7 —

Yesilköy 19 İnkicakın

Bu sabah erkenden Neclâ ile görüşmek üzere hastaneye gittim. Doktorlarla beraber konuşular dolaylıyormuş. Bekledim, bir ara onu beyaz gömleği ve beyaz başlığı ile uzaktan gördüm. Ne kadar ciddi idi ve ciddiyet kendisine ne kadar az yakışıyordu! Biraz sonra beni odasına aldılar. Aradan iki üç dakika geçmeden de kendisi göründü.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Yurdda yapılan belediye reisi seçimleri tamamlanıyor

Biga, Sandıklı ve Tiredeki seçimlerin neticesi

Tire (Hususi) — Belediye İntihabı habişi vaktinde ve salin bir şekilde bitirilmiş, şu zevat asil azalığa seçilmişlerdir: Ali Cevad Lekesiz, Strri Öztürk, Halim Ertür, Tahir Karapınar, Haki Kalka, Kâzım Ağralı, Zihni Uğurbil, Ali Okan, Hamid Sayan, Ziver Özkan, Sami Gülcüoğlu, Şakir Şaban, Baha Kardeşler, Hamdi Baydar, K. Kaygusuz, Esad Çallıoğlu, F. Kavalalı, F. Bilgin, A. U. Selek, Sadık Güz, A. Öz, Yürüköglü, Mansur Tabak, Tefik Urgancı.

Bu üyeler aralarında Ali Okanı yeniden reislığe intihab etmişlerdir. Ali Okan muhtemil münevverlerin den ve başarılı bir zattir. On iki senedenberi fasılastız reislük yapmak ta ve belediye işlerinde mütehas. is hale gelmiş bulundaktadır. Halk seçimin bu neticesinden memnun olmuştur.

Sandıklıda

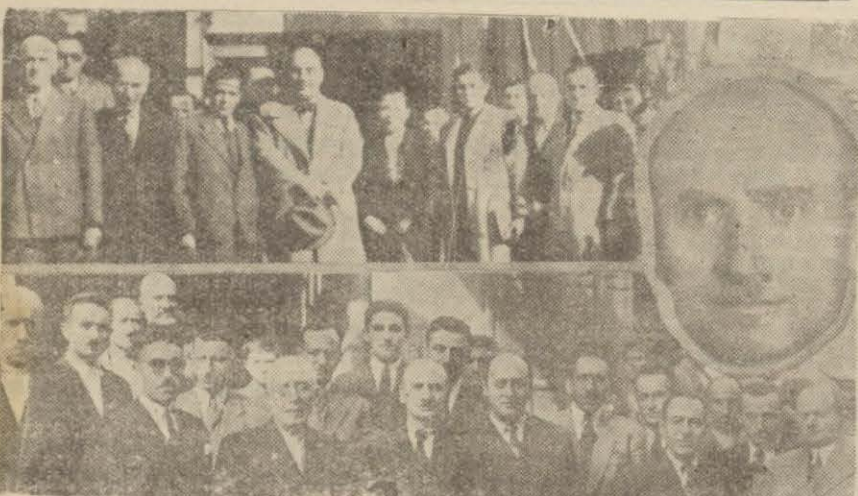
Sandıklı (Hususi) — Seçim sonunda belediye reislğine eski reis Ahmed Gevrek getirilmiştir. Ahmed Gevrek halkca sevilen bir adamdır.

Bigada

Biga (Hususi) — Burada da belediye seçimi yapıldı hitama ermiş ve partinin gösterdiği namzedler kazanmıştır. Başkanlığa Parti reisi Raşid Usmanı, encümen azalıklarına da emekli malîmüdüri Mahud Onatla belediye hekimini Nyazi ve yemenici Ahmed Esengil seçilmiştir.

Yeni reis, evcele de belediye reislğinde bulunmuş ve zamanında şehre elektrik ve tatlı su getirilmiş idi.

Tokat dokumacılık kooperatifi açıldı

Tokat (Hususi) — Şehrimizde yeniden teşekkül eden dokumacılık kooperatifi Vali, devair müdürleri, memurlar ve kalabalık bir halk kütlüsünün huzuru ile açılmıştır. İlk defa söz alan kurum başkanı tüccardan ve ticaret odası reisi Ömer Aşuroğlu bir hitabede bulunarak kurumun teşekkül gayesini anlatmıştır. Vali İzzettin Çağpar cevab

vermiş hayırlı olsun temennilerle kordelayı kesmiştir.

Davetiler kurumu gezmişler ve hazırlanan büfede izaz edilmişlerdir.

Resim kooperatif azalarını Vali ve eşyle bir arada gösteriyor. Köşede kooperatif başkanı Ömer Aşuroğludur.

«Son Posta»nın edebî romanı: 162

Erkeği kadın yaratır

NUSRET SAFA COŞKUN

Semahat; Mektubumu aldığın dakika, biz Gönüllü çok uzaklarda olacağız. Seni dinledim, fakat kalbin sesi daha kuvvetli Semahat! Gözlerim o kadar dumanlı ki, uzağı göremiyorum. Başım öyle dönüyor ki, ne yaşıyor, ne Gönüllü'nün çocukluğunu, ne bu maceranın çılgınlığını düşünemiyorum. Gidiyorum, gidiyorum Semahat! Biliyorum, hareket çok çirkin, hattâ iğrenç! Sana karşı bunu yapmamlıydım. Fakat bir de kendini bir an benim yerine koy... bir cehennemden çıktım, b'ir diğerine giremeyeceğim. Gönüllü kandırılmadım, buna bilhassa emin olmanı istiyorum. O belki de bir macera yaşamak hevesile, yahud çok bağlı olduğu için, benimle geliyor. «Gelmel» diye medim, diyemem de... Lâkin, inan bana Semahat! Sen onunla birleşemize mâni olacak sebepleri nasıl bütün çıplaklığıyla benim önüme koydunsa, ben de bunları Gönüllü uzun uzun anlattım. İhtiyarım, dedim; birkaç sene sonra büsbütün çökeceğim, dedim; genç ve dinç adamlar yüzünde tütecek, dedim. Fakat

o her şeye razı olduğumu, şayed ben gidersem, yalnız yaşayamayacağımı söyledi. Hem onu, hem kendimi kurtarmak maksadile, bu deliliği yapmağa mecbur oldum.

Semahat; birbirimizi çok sevdi. Hâlâ da seviyoruz. Sana, seni seviyorum demeğe yüzüm var. Yanımdaki insan, senden bir parça, tıpkı sen... Ben hâlâ onu Gönüllü diye değil, sen diye seviyorum. Ona bu kadar süratle ve delice bağlanışımın sebebi belki de bu... Kızını mes'ud etmeğe çalışacağım. O, aramızdaki münasebeti hiç bir zaman bilmiyecektir. Bir gün kader bizi karşı karşıya getirirse, ikimiz de azami derecede soğukkanlı olmağa mecburuz. Bir affet Semahat, kendimi mazur göstermek için, çok şeyler yazmak, uzun uzun sana haletî ruhuyemi anlatmak istiyorum. İmkânsız... Şu dakikada gözlerimde yaş, kalbimde tahamül edilmez bir sızı var. Boğulacak hale geliyorum. Arasıra kalemli bırakan parmaklarım, boynumda dolaşıyor. Sevgili Semahat, bu bizim kabahatimiz değil; beni itham etme. Yaptıklarımın şuurumla hiç bir alakası yok. Ben kockosa bir Umman ortasında bir tahta parçasına tutunmuş, batmamağa çalışan bir insan vaziyetindeyim. Ben senin, hayatımda çıkardığım fırtına ile alabora oldum Semahat! Bu ızdırab gıyayında boğulmak üzere iken, Gönüllü, bir cankurtaran simiti gibi karşıma çıktı. Beni bir insan olarak müteale et... Ne yapabiliirdim? Gene yalnız, başımı alıp kaçmalı mıydım? Bahtıma mukavemetmiş bir kere daha teslim olup, halsiz omuzlarıma, artık kaldıramıyacaktı bir azab daha mı yüklemeliydim? Vicdanımla pençeleşe pençeleşe, ka-fa tasımın ortasında çarpışan en zorlu düşüncelerin arasında ezile ezile bu kararı verdim. Hayır, Semahat artık özümle, ezilmek, kaybedilen saadetele yaşamak istemiyorum. Mukadder ne ise o olacak. Sana karşı günahkâr mıyım? Sen makul ve zeki bir kadınsın. Ana olarak endişeni, bir sevgili olarak ızdırabımı anlıyorum, amma, yalvarırım sen de beni biraz olsun anlamağa çalış ve... beni mazur gör Semahat! Bu olmamalıydı, oldu. Kızını beni kurtarabilir. Beni sen yarattın, o yaşatabilir. Beni affetmeni, anlamanı rica ediyorum. Sana Alahâ ısmarladık, derken çektiğim azabı bir bilsen, beni çoktan affederdin.

Edirnenin 20 nci kurtuluş yıldönümü

Edirne (Hususi) — Türk Edirnenin ebedî kurtuluşunun 20 inci yıldönümü 25 İkinciteşrin tarihine rastlamaktadır.

Kurtuluş bayramımız her sene olduğu gibi bu sene de emsalsiz tezahürat ile kutlanacaktır. Kutlama törenine aid program Belediye ve Halkevi tarafından hazırlanmaktadır.

Kırkağaçta

Yeni belediye reisi şehrin elektrik ve ekme işlerini süratle tanzim etti

Manisa (Hususi) — Burada başlı kazalardan Kırkağaçta belediye İhtihabı sonunda reislğe kooperatif müdürü Zihni Eken seçilmiş ve muma iliyh vazifesi ne başlamıştır. Yeni reis muhitte çok sevilmiş ve nazif bir şahıstır. İşe başlar başla-

maz derhal İki Zühtü Eken ciddi mevzu üzerine elini koymuş ve bunları muvaffakiyetle neticelendirmiştir. Bunlardan biri, geç yanan ve erken sönen ve gecemin ilk yarısından önce kasaba hayatının da sönmesine sebebiyet veren elektrığın tenvir müddetini uzatmak işi idi. Zühtü Eken, mevcud kömüre İlaveten hususi müesseselerden 75 ton daha kömür tedarik ve elektrığın beş buçukta yanmasını, ikiden evvel söndürülmesini temin eylemiştir. Diğer mesele de ekmeğe İhtiyacına teallük ediyordu; bu İhtiyacı muhtemel tazyiklerden beri kılmak için, Belediye Reisi, Akhisar tüccar bankasının Kırkağaç şubesini belediye emrine angaje ederek İhtiyacına daima yüz çuval buğday bulundurulması gibi büyük ve ciddi bir işi başarmıştır. Zühtü Eken'in bu mesaisi, kendisinin seçilmesinden mütevellid sevinçli çoğaltmıştır.

Afyonda ziraat durumu çok iyi

Afyon (Hususi) — Geçen sene burada köylüye 150 ton tohumluk verilmişti. Bu sene Ziraat Bankası ile çiftçi kooperatiflerinin çiftçiyeye verdiği tohumluklardan başka muhtaç çiftçiyeye 250 ton tohumluk dağıtılmıştır. Vilâyetin bu yardımı muhitte büyük bir sevin uyandırmıştır. Bunlardan başka köylüye bine yakın pulluk ve 200 yük arabası tevzi edilmiştir. Vilâyet dahilindeki hayvanatın İslahı maksadile getirilen aygırlardan eskiler satılarak yenileri alınmış ve hayvan üreticilerine yeniden ehemmiyet verilmiştir.

Yeni bilmecemiz

Merdivendeki çocuk, kocaman bir köpek görüp korktu. Göpeği siz de arayın, bakalım bulabileceğiniz misiniz? Bulursanız olduğu yere bir işaret koyun ve resmi gazeteden kesip bize gönderin. Doğru bilenler -

den birinciyeye: Bir düzine kurşun kalem, ikinciyeye: Bir Atatürk tablosu, üçüncüyeye: Bir şişe ko-

Kışa doğru

Sonbaharın sonundayız. Kış diyor, biz yoldayız. Eşyamız türlü türlü, Bir alay soğuk yüklü. Çamur, yağmur, kar, bora. Bol bol fırtınalara.. Kış geliyor pek yakın. Sabahlar serin bakın. Neredeyse yağar kar. Gerçi bunun zevki var. Kar topu oynarız biz. Arkadaşlar hepimiz. Atarız topu kapıp, Kayarız kızak yapıp. Paltomuz sırtımızda. Üşünür mü bu hızda. Amma düşün fakirler. Kışın ne yapar eder. Ateşi yok yakacak. Göremezler hiç sıcak. Kış fena onlar için. Acıdır için için. Koyalım biraz para. Arkadaşlar onlara, Yardım edelim hemen. Kalmayın hiç üşüyen.

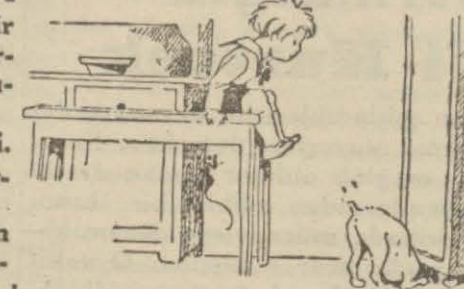

di ki... Ben de uzun uzadıya bebini anlatayım. Siz dinlerseniz size anlatayım... Dinlerseniz, de-

dim diye, dinleriz, dinlemeyiz diye cevap vermiye hazırlanmayın... Dinlerseniz de dinlemesiniz de anlatacağım. Dün derime çalışacaktım. Evde sakin bir yer aradım... En sakin yeri keşfetmişim. Mutfak, Pazar olduğu için hizmetçi de izinli, hiç kimse beni rahatsız etmezdi.

Fındık da yanıma aldım. Yalnız kalsa canı sıkılır. Fındık yenecek fındık zannedip bize de pay var mı, demeyiniz. Yenecek fındık değil. Köpeğimin adı Fin.

dıktır. İşte Fındık yanımda ben kitabımı açtım, çalışmaya başladım. Bir iki satır okudum, okumadım; Fındık gözlerini açtı. Hah diyerek zıpladı. Onun zıpladığı tarafa baktım. Bir de ne göreyim, koskocaman bir fare, fare sağa sola kaçtı. Fındık sağa, sola kovaladı. Fare dolabın altına girdi. Fındık başını oraya sokmak istedi. Meğer o aralık

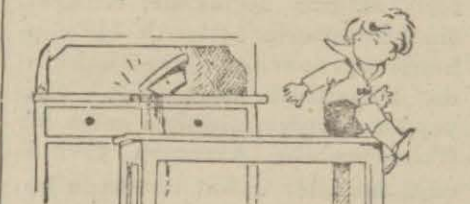

Allah aşkına söyleyin benim ne kabahatim var? Neden tenbel oluyormuşum? Hiç de haylaz değilim. Fareyi delikten ben çıkarıp bütün bu olan bitenlere ben sebep olmadım ya!

fare dolabın altından kaçmış, masaya tırmanmış, oradaki sütü içermiş. Çat diye bir ses, süt ka-bi yere düştü. Tuzla buz oldu. Fındık gene fareyi görmüştü. Fare sağa sola kaçtı. Fındık sağa, sola kovaladı. Nihayet fare deliğini buldu. Delikte kayboldu. Fındık bir iki kere havladı. Geldi yanıma oturdu. Saate baktım.

Tam bir saat geçmiş, ben de zaten bir saat çalışacaktım. Çalışma zamanının o güne kadar bu kadar çabuk geçtiğini hiç bilmiyordum. Kitabı kapadım. Mutfaktan çıktım.

Allah aşkına söyleyin benim ne kabahatim var? Neden tenbel oluyormuşum? Hiç de haylaz değilim. Fareyi delikten ben çıkarıp bütün bu olan bitenlere ben sebep olmadım ya!

Atacanın sözleri

Büyük babama sorayım

Afacan babasına sordu: — Baba, dedi, sen Nuhu görmüş müydün?

Babası cevap verdi: — Hayır oğlum o çok eskiden yaşamış.

Afacan babasının yanından ayrıldı: — Öyleyse büyük babama sorayım.

Dikkatle tutmak

Afacan amesi mutbaktan reçel kavanozunu getirmiştiye gönderdi:

— Afacan, dedi, kavanozu dikkatle tutar, getirirsin. Afacan biraz sonra kavanozu getirdi:

— Anne, dedi, mutbaktaki kavanozu buldum amma dikkatle bulmadım. Onun için kavanozu dikkatle tutmadım, elimle tuttum, go tırdım.

Saat 5 dakika yürüdü.

Rihtımı dolduran kalabalığı gözlerle tarıyor, vapurun merdivenine bakıyor, yok. Yolcular, hamallar, bavullar arasından, etrafa çarpa çarpa, merdivene yürüyor.

Nerede kaldı? Her an saatine bakıyor. Vaz mı geçti gelmekten? Firar teşebbüsü önlendi mi? Mutlaka bir şey var: Yoksa bu saate kadar gelmesi lâzımdı. Teselli...

Yarım saat daha var! 30 dakika az zaman değil.. Tren rötör yapmış olabilir. Dakikalar pek insafsız yürüyor.

Deli olacak... Vapurun hareketine 20 dakika kaldı.

Merdivenleri, sarsa sarsa iniyor. Ne yapacak, nerede arıyacak? Rihtımın karşısındaki, seyahat acentesine giriyor: — Telefonunuzla konuşabilir miyim?

— Buyurun. Bir, sekizi çeviriş. Santralin sesi: — Yeşilköy! Evin numarası.

Karşımda hizmetçi kız. Karşımda hizmetçi kız. — Ablam nerede? — Biraz evvel İstanbul'a indi. Telefon elinden düşüyor. Mutlaka bir şeyler oldu.

Hayır, birdenbire bu derece bedbinleşmemeli. Yoksa ablası Gönüllü beraber mi getiriyor. Böyle bir şeyi kararlaştırmadılar. Gönüllü İstanbul imnesine müsaade edilmedi de, ablasının müdahalesi mi, bir bahane bularak Gönüllü yanına alması mı lâzım geldi?

Sakin olmalı. Tekrar vapur. Parmaklıklardan düşecek nerede ise... Sarkıyor, gözü köprü istikametinde, kapıda, merdivende...

Kamarotlardan biri, elinde çıngırak dolaşıyor: — Teşyiciler aşağı... Teşyiciler aşağı...

Kalbi duracak. Omuzları düşüyor. Derin bir yeis kaplıyor ruhunu. Demek yalnız gidiyor. Gözleri yaşardı. Ne sevinçle ve ne ümidlerle girmişti vapura...

Gece gözünü kırpmamıştı heyecandan... Gene yalnızlık, gene inkisar, gene azab! Vapurda yalnız yolcular kalırdı. Merdiven çekiliyor. Mendiller sallanmağa başlandı bile...

(Arkası var)

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
gington telgrafları motörlü Amerikan birlikleri takviye edilen ve büyük hava birlikleriyle desteklenen birinci İngiliz ordusunun Tunusun şimal ve sahil kısmından üç kol halinde ve 100 kilometrelik bir cephe üzerinde Tunus arazisine dahil olduğunu ve bu esnada başka kuvvetlerin de Tunus kıtasının Libya ile irtibatını kesmek üzere içerilerden Gabes körfezine doğru ilerlediklerini, fakat her iki taraf arasında henüz keşif kolu müsademeleri hudedunu geçen herhangi bir kara muharebesi vukua gelmediğini bildirmektedirler.

Gabes körfezi, Tunus kıtasının şark sahili cenub kenarile Trablusgarb hududu arasındadır. Bu körfezin şark kenarında 20 kilometrelik dar bir berzahtan sonra şarka doğru âdetâ bir mâniâ hattı halinde ild mühim tulânî köle mevcuttur. Bu göllerin biraz cenubunda da geçilmesi çok müşkül büyük bir çöl vardır. Bu sebeble Gabes körfezi mîntakası müdafî taraf için olduğu kadar mütearrız taraf için de büyük faydalar arzeder ve belki bu coğrafî sebeplerin de inzâmâmî dolayısıyla olacak, ki Birleşik Amerika İngilizler bu körfez mîntakasını ele geçirmek teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Gene 18 tarihli Kahire haberlerinden de selzincî İngiliz ordusunun karşısında çekilmekte bulunan mühver kuvvetlerinin Bingazi'nin 170 Km. kadar cenubunda kâin El. agedabya idakemetini tutmuş olup bunların bu çekişlerin bundan evvel de yapmış oldukları veçhile Sirç çöllerinin garb kenarında ve sahilde kâin El Ageyla'ya kadar temdid edebilecekleri ve belki orada bir mukavemet tecrübesinde bulunacaklarına dair olan belirtilerin daha çoğaldığı anlaşılmaktadır ve buna göre, sekizinci İngiliz ordusunun Deneden sonra bütün Cebel Ah-dar'ı ve ondan sonra da Bingazi şehir ve limanını tekrar zapt ve işgal etmiş veya etmek üzere bulunmuş olduğuna hükmedilmesi lâzım gelmektedir.

18 İkinciteşrin tarihli mühver ve müttefik haberleri, her iki tarafın Tunus kıtası dahilindeki Fransız kuvvetlerinin işbirliğini temin edebilmek için uğraşmaktan geri durmadıklarını da kaydetmektedirler. Peten Fransası, Peten namına hareket ettiğini ilan eden Darlan - Jiro birlik Fransası ve general dö Gol Fransası diye üç ayrılan asil Fransanın hangi makam ve şefinden emir almak lâzım geleceğini tayinde müşkülâta düşer olan bu Fransız kuvvetlerinin henüz muhastım taraflardan herhangi birini sarh olarak iltizama karar verdiklerine dair bir malûmat yoktur ve bu muhastım tarafların bu kuvvetleri şimdiki halde kendilerine iltihak etmiş gibi göstermekte tabiatile menfaatleri vardır.

Tunusun şimal sahasından ilerlemekte olan İngiliz - Amerikan kuv-

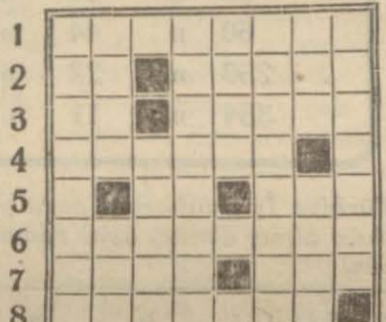
vetlerinin miktar itibarile pek az olmadıklarını intizar edilmelidir. Şimdiye kadar birçok yerlerde az kuvvetlerle hareketin ağır cezalarını çekmiş olan İngilizler, son Mısır taarruzunda mahirane bir sevk ve idareyi ayrıca müessir kılacak fazla kuvvetlerin büyük faydalarını dahi görmüş oldukları cihette bu defa da başka tarzda hareketleri pek beklenemez. Mihverin ise, büyük bir dikkat ve itina ile hareket etmekte olan bu İngiliz - Amerikan kuvvetlerine muvaffakiyetle karşı koyabilecek veyahud taarruzi hareketlerle onların cenuba yani Tunus - Trablusgarb hududuna doğru olan hareketlerini durdurabilecek derecede bir kuvveti Bizerte - Tunus mîntakasında tahdî edip edememiş ve ayrı bir kuvvetle Gabes körfezi - Göller hattını muhafaza altına alıp alamamış olduğu henüz belhî değildir. Onun için, 18 İkinciteşrin akşamı, şimali Afrikanın mukadderatı ile birlikte cenubi Avrupanın yazın âtideki durumunu tayinde başrolü oynayacak olan Tunus hâdiseleri müphem mahiyetlerini henüz muhafaza etmekte idiler ve bu hâdiselerin vâsil olacaktıkları hal tarzlarına büyük bir merakla intizar etmekte bulunan dünya efkârının derin heyecanı da hâlâ devam eylemekte bulunuyordu.

K. D.

Bulmacamız : 4 (17)

Banlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan okuyucularımızdan 80 kişiye hoşlarına gidecek hediyeler vereceğiz.

1 2 3 4 5 6 7 8

Soldan sağa doğru:

- 1 - İki caddeyi vâseden sokak (8).
 - 2 - Bir harfin ismi (2), Üyeye (5).
 - 3 - Feryad nidâsı (2), Dünyanın en büyük iç denizi (5).
 - 4 - Kireçle boyamak (6).
 - 5 - Genişlik (2), İlâve (3).
 - 6 - Tersî "dünyasının" (8).
 - 7 - Bir frenk adı (4), çanta çıkarıcı (3) ses (3).
 - 8 - Nazh (7).
- Yukarıdan aşağıya doğru:
- 1 - Süvariîk eden (8).
 - 2 - Kurtuluş (4), Kınaye (3).
 - 3 - Derya (5).
 - 4 - Bakır tabak ile (8).
 - 5 - Şahr (4).
 - 6 - Kazaya uğrayan (8).
 - 7 - Tersî divan edebiyatında bir hitab söhri (3), Saha (4).
 - 8 - Koyunu ile meşhur bir yer (7).

Askerlik işleri

Şubeye çağrılan subaylar

Emfönü As. Şubesinde:

Aşağıda adları yazılı subayların (15414) No. ile şubemize acele müracaatları ilân olunur.

Mehmed Fevzi oğlu Abdurrahman de, nîz Alb. 330, Mehmed Ali oğlu Sami deniz Yzb. 1352, İbrahim oğlu Ali Jan. Tm. 329, b. 49, Maksud oğlu Cezair Diş. Tbb. Tm. 37075, Ali Rıza oğlu İsmail Fehmi Diş. Tbb. Tm. 38396, Nafiz oğlu İhsan Diş. Tbb. Tm. Yok, Ömer oğlu Salim Marangoz S. S. 330-5, Bekir oğlu Ali Ganî 3. 8. Mîzka yok, Abdullah oğlu İhsan 6. S. Ab. Müş. yk, Ali oğlu Sabri 6. S. Ab. Müş. 22, Markir oğlu Nazar 8. S. tüfekçi 3, 328, Hürşit oğlu Hürşit 8. S. tüfekçi 4, 322, Ali oğlu Si. nan Oto. Tm. 42168, Nusret oğlu Ek. rem Mazlum Oto. Tm. yok, Hayri oğlu Hasan Duy. Tm. 32192, Hasan oğlu Mustafa Nk. Tm. 37878, Mansur oğlu Aziz Nk. Tm. 44977, Ali oğlu Turgut Nk. Tm. 37812, Ali Kemal oğlu M. Niyazi Nk. Tm. 44919, Mehmed Rıza oğlu Sabri Tbb. Tm. 38269, Necip Oğ. E. min İ. Tm. 52966, Server oğlu İsmail Nazım Nk. Tm. 30973, Ali oğlu Halil Kâmil İ. Tm. 321-29, Şakir oğlu Hasan Tbb. Alb. 325-9, Mustafa oğlu Maz. har Tbb. Bnb. 327, 35, Abdurrahman oğlu Ömer Tbb. Önyzb. 35882, Mihâl oğlu Andon Tbb. Tm. 38294, Zekâi oğlu Fa. zi Tbb. As'gfm. 45113, Rifat oğlu Yusuf Kemal Tbb. As'gfm. yok, Feridun oğlu Sabri Tbb. As'gfm. 46948, Raif oğlu Mehmed Ragıp eczacı yok, Mehmed oğlu Sadullah eczacı Tm. yok, Mustafa oğlu Ali eczacı Tm. 1491, Hasan Nafiz oğlu Adil eczacı As'gfm. 45125, İzzet oğlu Remzi Lv. Yb. 320-45, İbrahim oğlu Seydi Lv. Üstgfm. 15065, Ahmed Hamdi oğlu Şemseddin Lv. As'gfm. 1349, Fethi oğlu Remzi Lv. Tm. 41530, Kerim oğlu Tacettin Muh. Tm. 43547, Ömer oğlu Mustafa Muh. Tm. 46030, Haydar oğlu Selim Lv. S. Ml. Me. 323-29, Nuri oğlu Mustafa Riş'ü 8. S. Ml. Me. 4/332, Ali Rıza oğlu M. Ali 8. S. Ml. Me. 321-9, Mehmed oğlu Ali Hâmet 8. S. Ml. Me. 1849, Hüseyin İhsan oğlu E. Cemil 8. S. Ml. Me. 35474, Mustafa oğlu Ahmed Sükrü 3. S. Hs. Me. 321-29, Ahmed oğlu M. Niyazi 6. S. Hs. Me. 318-85, Ö. mer oğlu Mustafa 8. S. Hs. Me. 1955.

Top. Tm. Zihni oğlu Mustafa (41979), Top. Tm. Ali Rıza oğlu Osman Nuri (37674), Top. Tm. Şevket oğlu Ali Dürrî (4097), Top. Tm. Nec. eb oğlu Mehmed Fahrî (28177), Top. Tm. Halid oğlu Resul Siki (306-21), Top. Tm. Aziz oğlu Yaşar (2240), Top. Tm. Recib oğlu Hasan Sükrü (29120), Top. Tm. Abdurrahman oğlu M. Fevzi (30297), Top. Tm. Osman oğlu Sabit (42046), Top. Tm. Mehmed oğlu İb. rah'im (42615), Top. Tm. Nail oğlu Necdet (44651), Sü. Tm. Ali Rıza oğlu Mehmed Tarhan (25888), Sü. Tm. Hasan Basri oğlu Osman Nuri (37712), Sü. Tm. Cemil oğlu Ali Galib (14605), Sü. Tm. Osman Nuri oğlu Hasan Rahmi (30515), Sü. Tm. Ömer Lütfî oğlu Muzafer (29119), Sü. Tm. Fevzi oğlu Hüseyin Avni (30517), Nk. Tm. Hakkı oğlu Süreyya (19504), Nk. Tm. Derviş oğlu Zühdi (37488).

TIYATRO

(Baş tarafı 4 üncü sayfada)

mutlaka ağırlar gibi konuşarak oynayan. Zannediyor ki, ağzının içinde konuşursa, sahneye dram havası çöker. Böyle saçma şey olmaz.

Suaviyi, işgalı, biraz daha yakışıklı bir adam olmuş bulduk. Hepsini bu kadar. Galiba, kilo alırken, kabiliyet dağıtılmış. Ber. mutad, ellerini nereye koyacağını bilmiyor. Heyecan yok. karşısındaki dinlerken, mimikler depoda saklı. Konuşma sırası kendisine geldiği zaman, — Ha, sahi şimdi benim bir şeyler yapmam lâzım! diyen bir kıpırdandı. Bu delikanlı bana gelince konuşurum, antrem gelince girerim! diyen bir kayıtsızlıkta. beşinci perdede sahneye bir giriş, sonra da bir çıkış vardı, dekorlar sanatkarların üstüne yıkılacak sandım.

Uşak rolünde Müfid, sevimli bir tip yaratmıştı. Çocuk Tiyatrosunda Lorel rolünden kalma, omuz hareketlerini bir tarafa bırakırsa, daha iyi olacak.

Hizmetçiyi oynayan Şükriye Boratap, ufak rollerde de san'at göstermenin pekâlâ mümkün olabileceğine inanmış görüldüğü için sayın tebriktir. Yalnız mimik mebzuliyetine işaret etmeliyim. Mimiklerini pek hovarda harcıyor.

Şakir Arseveni de küçük rolü içinde pek canlı pek muvaffak buldum.

Notice:

«College Krampton» avangard bir piyesi olan «Nuh» u bile aratıracak galiba, acaba bu sene hep gelen gidemiyen arıyacak mı? Şimdiki halde ümidimiz, hazırlanmakta olduğunu duyduğumuz «Büyük İhtilâl» de. Nusret Safa Coşkun

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 5 inci sayfada)
Dediler. Diğerleri de tasdik ettiler. Bir sened yazıldı: ileri gelenler mühürlediler. Birçokları pek samimî görünüyorlardı: — Kanımızla mühürleriz! Diyorlardı; bu işi birbirinin ensesine basarak, hevesle yaptılar.

Fakat çok geçmeden, kanlari- le mühürliyecek kadar heyecan gösteren bu adamlar ayaklanmakta tereddüd etmediler. Yeminlerini ve mühürlerini kanlari- le bozdular; meşhur «Vak'ai Hayriye» meydana geldi. «Kazan devrildi ve ocağı söndürdü.» Kadircan Kaflı

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA ve ÇILD YARALARINA fevkalade iyi gelir. Derinin tazelenmesine ve yenilenmesine hizmet eder. HER ECZANEDE BULUNUR.

“Yaprak dökümü fırtınası,, , şehirde ve limanda hasar yaptı

ki çimento yüklü Titaş motörü batmış, tayfaları kurtarılmıştır. Liman işletmesine aid balık yükü iki mavuna da limanda batmıştır.

Fırtınanın tesirile Gazi köprüsünün yedek dubalarından biri kopmuş, suların cereyanına kapılarak Hasır iskelesine çarpmıştır.

Dün sabah Mutad seferine çıkacak olan Trak vapuru fırtınanın artması yüzünden geriye dönmüş, Bandırmaya hareketini tehir etmiştir.

Şile limanına bağlı ve tuğla yüklü «Beceran» motörü de Boğaz içinde Liman İşletmesinin 16 numaralı motörle çarpışmış, büyük bir rahne alarak sulara gömülmüştür.

Boğaziçi ve Adalar arasında işliyen vapurlar, fırtınanın devamı müddetince mutad seferlerini yapamamışlar ve Halç vapurları da öğleden sonra işleymemişlerdir.

Sel hasan semtler

Evvelki gece yağın sürekli yağmurlar yüzünden, bilhassa Kasımpaşa, Akсарay, Eyüb, Yemiş, Balıkpazarı ve havalisile Üsküdar'da bazı dükkânlar ve evler suların istilasına uğramıştır.

Bu meyanda, Silâhtaragada elektrik fabrikası, Asmaaltında «Çukur hanı», Mahmudpaşada «Küçük hanı» ve Sirkeçideki gümrük binasının zemin katlarını su basmıştır. İtfaiye grupları su basan bu yerlerde dün bütün gün çalışarak suları tahliye etmişlerdir.

Fırtınanın tesirile bazı yerlerdeki telefon direkleri devrilmiş, şehirle mülhakat arasındaki telefon muhaberatı arızaya uğramıştır. Alibey köyünün bazı yerleri Küğüdhane deresinin taşması yüzünden su istilasına maruz kalmışsa da nüfusça bir ziyat kaydedilmemiştir.

Devrilen çınar ağacı

Dün saat 11 de Çarşıkapı caddesi civarındaki mezarlıkta bulunan büyük çınar ağacı, esen rüzgârın tazyikine daha fazla mukavemet edememiş, tramvay caddesine yıkılmıştır.

25 metre irtifandaki bu cesim çınar, tramvay ve elektrik tellerinin üstüne devrildiğinden, tramvay seferleri bizzarur 2 saat kadar inkıtaya uğramıştır. Bu sırada caddeden geçen Kırkor, Kasabidis ve Ali adlarında üç kişi de devrilen ağacın dalları altında kalarak muhtelif yerlerinden yaralanmışlardır. Yaralılar celbolunan sîhhi imdad otomobillile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmışlardır.

Evvelki gece ve dün şiddetle

esen rüzgâr, birçok semtlerde ağaçların devrilmesine, bazı evlerin kiremidlerinin uçmasına ve bu arada cami ve mesicidlerden bir kısmının kırularının kopmasına sebep olmuştur.

Şehir dram tiyatrosunun sîhne kısmının çatısı uçmuş ve sahnesinde bazı hasarlar olmuştur.

Rasadhane müdürünün izahatı

Dün kendisile görüşen bir arkadaşımıza Rasadhane Müdürü Profesör Fatih, fırtına etrafında şu izahatı vermiştir:

«— Evvelki akşam başlıyan karayel yıldız fırtınası bu sabah saat dokuzda doğru azami haddine varmış ve rüzgârın sürati saniyede 28 metreye çıkmıştır.

Bu fırtına hiç te olağan üstü değildir ve hâikun bildiği «yaprak dökümü» fırtınasıdır. Hararet derecesi 10 dur. Rüzgârın hararetinin düşük olmaması, daha çok iyi havaiair göreceğimize delildir.

Bu yıl kış çabuk gelmeyecek, şiddetli geçmeyecektir kanaatindeyim. Yalnız şunu da ilâve edeyim ki, yüzde eliden fazla bir ihtimalle bu yağmur üç dört gün kadar devam edecek ve fırtına sonunda soğuk yapacaktır. Fakat sonra havalair gene düzelecektir.»

Dün akşam saat 19 za kadar devam eden fırtına kısmen şiddetini kaybetmiş, 21 den sonra büsbütün durmuştur. Buna mukabil hararet derecesi ehemmiyetli surette düşmüştür.

DİKKATI.

Evinden çıkan her insan başka bir yerde evvelâ yatacağı otelin neresi olacağını düşünür. İzmire gidecek yolcular için böyle düşünmeğe lüzum yoktur. Tam rahatını düşünen yolculara

İZMİRDE

Ankara Palas

Otelini tavsiye ediyoruz.

Ankara Palas, güzel İzmirin İtihar edebileceği modern müesseselerden biri ve belki başkasıdır.

Telefon: 3438.

Dadı Aranıyor

İyi bir aile nezdinde birisi bir aylık ve diğeri üç yaşında iki çocuğa bakmak üzere tecrübeli ve mesleği bilgili bir dadı lâzımdır. Arzu edenler Galata'da Voyvoda caddesinde 24 numaralı Feliks Elektrik mağazasına müracaat edebilirler.

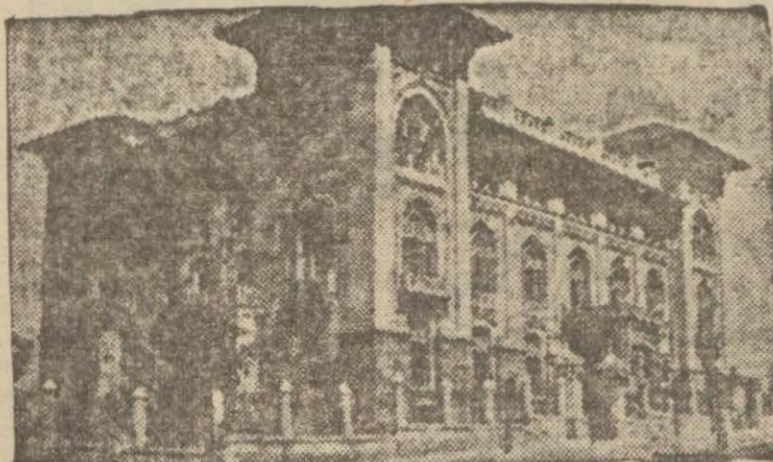
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

Aded	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarınsındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çekilme takdirinde % 20 fazla ile verilecektir. Kur'alara senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci Ocak tarihlerinde çekilecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 14 İkinciteşrin 1942 vaziyeti

AKTİF

	Lira		Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	74.616.476	Lira	104.954.043.09
Banknot	»	10.409.281.—
Ufaktık	»	156.391.48
Dahildeki muhabirler:			
Türk lirası	»	634.218.92
Haricteki muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	28.914.450	Lira	40.670.486.69
Altına tahvilî kabul serbest dövizler	»	—
Diğer dövizler ve borçlu Kırling bakiyeleri	»	47.199.810.67
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira	158.748.563.—
Kanunun 6,8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vâki tediyat	»	24.305.462.—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senedat	Lira	422.063.088.64
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
(Deruhte edilen evrakı nakdi.)			
A (yeni karşılığı esham ve tahvilât (İtibari kıymetle))	Lira	45.100.879.93
B (Serbest Esham ve Tahvilât)	»	10.506.443.24
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans	Lira	1.968.95
Tahvilât üzerine avans	»	7.808.722.—
Hazineye kısa vâdeli avans	»	—
Hazineyi 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	»	250.000.000.—
Hissedarlar	»	4.500.000.—
Muhtelif	»	11.468.334.48
Yekûn			1.089.856.770.09

PASİF

	Lira		Lira
Sermaye			
İhtiyat akçesi:			
Adi ve fevkalâde	Lira	9.412.135.73
Hususi	»	6.000.000.—
Tedavüdeki banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfiқан Hazine tarafından vâki tediyat	»	24.306.463.—
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	Lira	134.443.101.—
Karşılığı tamamen altın olarak İlaâveten tedavüle vazelen	»	45.000.000.—
Reeskont mukabillî İlaâveten tedavüle vazelen	»	288.500.000.—
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabillî 3902 No. lu kanun mukabillî İlaâveten tedavüle vazelen	»	225.300.000.—
MEVDUAT:			
Türk İhrası	Lira	121.829.596.67
Altın: Safi kilogram	877.422	»	1.224.164.05
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabillî tevdi olunan altınlar:			
Safi kilogram	53.541.930	»	78.124.167.90
Döviz Taahhüdâtı:			
Altına tahvilî kabul dövizler	Lira	—
Diğer dövizler ve alacaklı Kırling bakiyeleri	»	23.759.042.64
Muhtelif	»	141.254.562.14
Yekûn			1.089.856.770.09

İLAN

Büyük tamirat atölyeleri olan Anadolu'da bir müessese
ATÖLYE USTABAŞISI ARAMAKTADIR

Aşağıdaki şartları haiz olanların A. B. C. rumuzuyla İst. 176 posta kutusu adresine yazılı ile müracaatları:

- 1 - Türk olması.
- 2 - Mühendis veya San'at mektebi mezunu olmak.
- 3 - Büyük atölyelerde ustabaşılık yapmış olmak.
- 4 - Yaşı 40 dan fazla olmamak ve askerlikle alakası bulunmamak.
- 5 - Sıhhi ve ahiaki vaziyetlerini vesikalarla tevsik edebilmek.
- 6 - Bilhassa torna, freze işlerinde derin vukuf ve pratik tecrübesi olmak.
- 7 - Marangoz işleri, pik ve sarı döküm, tenek ve sac işleriyle kaynakçılığa, işlerin umumi takip ve idaresini mümkün kılacak derecede umumi malûmatı olmak.

Almanca veya İngilizce okuduğunu anlayacak derecede olanlar tercih edilir.

Elverişli olanlar kabiliyetine göre 250 liraya kadar aylık ücret alabilecek, hayat pahalılığı zammından istifade edecek ve iş kanununa göre yapacağı fazla mesalede ayrıca ücret alabilecek, 3659 sayılı kanuna tâbi olmayacaktır. Ayrıca çalışma, lıyakat ve gayretine göre takdir edilmek üzere senede iki maaş nisbetinde ikramiye de verilebilecektir. Müessese tarafından bilâbedel konforlu mesken temin edilmektedir.

Açık eksiltme ilânı

Sümer Bank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi Defferdar Fabrikası Müdürlüğünden:

1 - Fabrikada yapılacak muvakkat sınırdırma için aşağıda yazılı inşaat malzemesi mübayaaya alınacaktır.

a - Malzemenin cinsi	Miktarı	Ölçüsü
Kereste	20.966	m 3
Tuğla	28.350	adet
Kum	63.000	m 3
Çakır	70.000	m 3
Taş		

b - Bu malzemenin tahmini keşif bedeli 6327 lira 17 kuruş olup isteklinin eksiltmeye girebilmesi için 474 lira 54 kuruş muvakkat teminat verecektir.

2 - Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

- A - Eksiltme şartnamesi,
- B - Hususi şartname,
- C - Hususi, fenni şartname,
- D - Malzeme eb'ad listesi.
- E - Malzeme keşif defteri.

3 - Eksiltme 23/11/942 günü saat 13 de fabrikada yapılacaktır. (1513)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Aylığı Lira K.
Kasmpaşa	Cami kebir	Kayıt işkelesi	41 No. lu arsadan	30 00	

Yukarıda yazılı arsa 31/5/943 günü sonuna kadar kiraya verilecektir. İş, teklilerin 28/11/942 günü saat 10 da Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü Akaret kalemine müracaatları. (1485)

İstanbul Belediyesinden:

Daimi Encümenin 17/11/922 tarih ve 208 sayılı kararile Bulgaristan menşeli mangal kömürlerinin kilosuna toptan 12,5, perakende 14, yerli mangal kömürleri için toptan 10,5, perakende 12 kuruş satış fiyatı tesbit olunduğu ilân olunur. (1618)

Belediye Sular İdaresinden:

Suyun metre mikâp fiyatına Nafla Vekâletinin tasvibile iki buçuk kuruş zam edilmiş olduğu sayın abonelerimizden şüshama arz olunur. (1614)

TIYATROLAR

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatroları
Dram Kısmı
Bu akşam saat 20,30 da
KOLLEGE KRAMOTON
Gerhart Hauptmann

Komedi kumî

Bu akşam saat 20,30 da
ASRİLEŞEN B A B A
Cumartesi ve Pazar günleri 15,30 da
matine

Teşvikiyede Satılık Arsalar

Teşvikiyede emlak caddesi üzerinde
her türlü bina yapmağa müsait iki
arsa satılıyor

Emlak ve Eytam Bankasından:

Esas No.	Yeri	Kıymeti	Mesahası	Teminat
399	Teşvikiye Vali konağı mahallesi Bostan ve Emlak caddesi, teri eski 8/4 yeni 23 numaralı arsa.	21.325 lira	426.50 M2	2133 lira
401	Teşvikiye - Harbiye Vali konağı mahallesi Bostan ve Emlak caddeleri eski 8/6 yeni 27 no. maralı arsa.	30.130 lira	507 M2	3013 lira

İzahatı yukarıda yazılı gayri menkulter peşin para ile ve açık artırma usulile satılacaktır.

Müzayede 30/11/942 Pazartesi günü saat 14 de bankamız İstanbul subesi satış komisyonu huzurunda yapılacak ve en yüksek bedel merkeze bildirilecek ve haddi lâyük görüldüğü takdirde Maliye Vekâletinden istizan edilecek muvafakat cevabı alındıktan sonra kat'i ihalesi yapılacaktır.

Satış esnasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde teminat akçesi derhal arttırılmayarak ihale kimin uhdesine ıca edilirse aradaki fark ondan tahsil edilecektir.

Müzayedeye iştirak edeceklerin mukadder kıymetin yüzde onu nisbetinde teminat yatırmaları lazımdır. İsteklilerin teminat akçesi, nüfus tezkeresi ve üç adet fotoğrafı birlikte bildirilen gün ve saate kadar şubemiz emlak servisine müracaat etmeleri mercudur. (1309)

Açık eksiltme ilânı

Sümer Bank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi Defferdar Fabrikası Müdürlüğünden:

1 - Eksiltmeye konan iş fabrikada yapılacak muvakkat sınırdırma işi için 2647 lira 29 kuruş olup vahidi fiyat esasından taşaronlara verilecektir.

2 - Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

- A - Eksiltme şartnamesi,
- B - Mukavele projesi
- C - Hususi, fenni şartname,
- D - Keşif ve metraj cetveli,
- E - İsteyenler bu evrakı Bakım Şefliğinde görebilirler.

3 - Eksiltme 23/11/942 gününe müsadef Pazartesi günü saat 13 de fabrikada yapılacaktır.

4 - Eksiltmeye girebilmek için istekli 198 lira 55 kuruş muvakkat teminat verecektir. (1514)

DEVA

K A Ş E L E R İ

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRIP, ROMATİZMA

Ve bütün ağrıları derhal keser

Sıhhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar

1943 İKRAMIYE PLÂNI

KEŞİDELER: 1 Şubat, 3 Mayıs, 2 Ağustos,
1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1943 İKRAMİYELERİ

1 adet 1999 Liralık	=	1999.— Lira
1 » 999 »	=	999.— »
1 » 888 »	=	888.— »
1 » 777 »	=	777.— »
1 » 666 »	=	666.— »
1 » 555 »	=	555.— »
1 » 444 »	=	444.— »
2 » 333 »	=	666.— »
10 » 222 »	=	2220.— »
30 » 99 »	=	2640.— »
60 » 44 »	=	2640.— »
250 » 22 »	=	5500.— »
334 » 11 »	=	3674.— »

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Kara işçisi alınacak

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

İşletme ambarlama servisinde çalıştırmak üzere kara işçisi alınacaktır. Evvelce talib olanların (3) gün zarfında mezkûr servis şefliğine müracaatları lazımdır. Ailesi takdirde hakları saklı olacaktır. Yeniden bu işe talib olacaklar, dilekçeleriyle derhal müracaat etmelidirler. Bunlardan aşağıdaki şartlar aranacaktır.

- 1 - Yaşı 18 den aşağı ve 25 den yukarı olmamak.
- 2 - Bu işlere sıhhat ve bünyeye müsait bulunmak.
- 3 - Zabıttadan müsaidak bir hüsnühal kâğıdı, aşı ve sıhhat raporu, üç adet fotoğrafı bulunmak. (1590)

Yeni PUDRA RENKLERİ

önünde

KADINLARIN HAYRETİ

SİHRAMIZ BİR KOLORİMETRİK MAKİNE SAYESİNDE TENİN GÜZELİĞİNİ ON MİSALİ ARTTIRIR.

Teninize en uygun gelecek pudranın tam rengini veren yeni bir Kolorimetrik makine icad edilmiştir.

Bu sayede şimdiye kadar görülmemiş emsalsiz bir güzellikte orijinal pudra renklerinin istihzarına imkân verilmiştir. Bunları yalnız Tokalon pudralarında kullanabilirsiniz. Bu pudra rüzgârlı ve yağmurlu havalarda bile bütün gün sabit kalır. Burnun parlamasına mani olur. Hususi ve beratlı bir usul dairesinde istihzar edilmiştir. Bu yeni Tokalon pudrasının en son yeni ve cazip renklerini bugünden tecrübe ediniz. Daha genç ve güzel görününüz.

Son Posta matbaası:

Nesriyat Müdürü: M. Sami Karayel
BAŞIBİ: A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Darmstadt E. Merck evinin**Eski Aile Arması**

alâmeti farika olarak kullanılmakta ve üç asra yakın bir zamandan beri durmadan devam eden yaratıcı ana-neye işarettir. MERCK ismi bütün dünyada başarının ve üstün vasfın timsalidir.

E. Merck

**KİMYA FABRİKASI
DARMSTADT**

